

Иппотерацие шым узыр шжеш

2-нэ нап.

Зи ІэщІагьэм хуэнэж дохутыр Бауэ Анжелэ

2-нэ нап.

Ислъамым M HAD

3-нэ нап.

Сыт щыІэ щІэбхэм я гъэсэныгъэм нэхгрэ нэхгишхгэх

4-нэ нап.

adyghe@mail.ru № 140 (24.266) ● 2021 гъэм щэкlуэгъуэм (ноябрым) и 23, гъубж ● Тхьэмахуэм щэ къыдокl ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghepsale.ru

<u>МыбжыышТэ теапрым</u>

КІУЭКІУЭ Казбек:

2022 гъэм яужь дихьэнущ

цыхухэм я дежкіэ мыхьэнэшхуэ зиіэ цхцэныгъэ 70 щІынымрэ зэгъэпэщыжынымрэ

КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэ-кІуэ Казбек иригъэкІуэкІащ ухуэныгъэ, псэупіэ-коммунальнэ ІэнатІэхэм 2030 гъэ пщІондэ зэрызаужьыну щыкіэм теухуа семинар-зэіущізу Урысейм и вице-премьер Хуснуллин Марат и жэрдэмкіэ Москва къалэм иджыблагъэ щызэхашам, республикэм и Іэтащхьэр зыхэтам кърикІуахэр шызэпкъраха зэіущіэ.

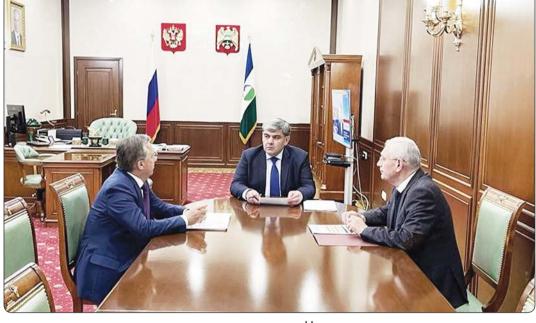
3ЭІУЩІЭМ хэтащ КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІ Мусуков Алийрэ КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм и УнафэщІ

Къуэдзокъуэ Мухьэмэдрэ. Кіуэкіуэ Казбек щіына-лъэм и Правительствэм пщэрылъ зыбжанэ щищІащ къапэщыт лэжьыгъэшхуэм. 2022 гъэм зыщ адзэн хуейм теухуауэ. Лэжьыгъэ нэхъыщхьэхэр щызэфіагъэкіынущ узыншагъэр хъумэн, егъэджэныгъэ, щэнхабзэ, спорт ІэнатІэхэм, апхуэдэу псэупіэ-коммунальнэ Іуэхужепесуісь дехеіпы едмех щІынымрэ ехьэлІахэри хэтынущ. Апхуэдэуи Іэтащхьэм нэхъ мыхьэнэшхуэ зиіэкъалэн ящищащ админи- нухэм. Лэжьыгъэр зэрызэт- Тэбэ къуажэм щащіхэр, я сэбэпа псыр къыіушыным стративнэ лъэпошхьэпохэр раухуэну щІыкіэхэм, ухуэны- мурадщ иджыри курыт шко- хуэунэтіа проектхэр ягъэцэхэр къыхалъхьа нэужь хуэіухуэщіэ я лъэныкъуэкіэ лэжьыгъэр кlыхьлlыхь мыщІынымрэ теухуауэ.

илъэсым «ДызыхуэкІуэ яужь дихьэнущ цІыхухэм я дежкіэ мыхьэнэшхуэ зиіэ ухуэныгъэ 70 щІыным, зэ- узыфэр зыпкърытхэм щеlэгъэпэшыжыным.

ми и унафэ ящІынущ.

рызэтраухуэнур.

уан 50-м къыщышІэдзаvэ сом мелардитым нэблагъэ хуэзэу щытынущ», - жиlащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэм, икІи гулъытэ хэха хуищІащ абыхэм ящыщу гъэхэр техникэ, инженер къызэгъэпэща зэрыхъунум, ирахьэлІэнухэр зэрызэрагъэпэщынум тепсэлъыхащ.

Узыншагъэр хъумэн ІэнатІэм щыпащэнущ лышх абыхэм зэну онкологие диспансе-

КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек щэбэт кіуам лэжьыгъэ іуэхукіэ щыіащ Шэджэм щіыналъэм.

РЕСПУБЛИКЭМ и Іэтащхьэр Шэджэм Ищхъэрэ, Хъущтэ-

Сырт къуажэхэм дэсхэм яІущІащ. Щызэпсалъэм ахэр

Іэтащхьэм къелъэІуащ я гъуэгухэр зэгъэпэщыжыным

гулъытэ хуащІыну. Къэбэрдей-Балъкъэрым и Унафэ-

щым а Іуэхум хэплъэну нэхъ пасэу къалэн ящищауэ

щытащ зыхуэфащэ ІэнатІэхэм. КъБР-м транспортымрэ

гъуэгу хозяйствэмкІэ и министр ДыщэкІ Аслъэн жиІащ

проект-сметэ тхылъхэр хьэзыр зэрыхъуар. Я мурадщ

дызыхуэкІуэ илъэсым и мэлыжьыхьым щіадзэу

Шэджэм Етіуанэ - Булунгу автомобиль гъуэгур, Шэджэм

Ищхъэрэрэ Хъущтэ-Сыртри хиубыдэу, зэрагъэпэщы-

жыну. А лэжьыгъэхэр километриблым щ игъум щра-

гъэкіуэкіынущ, лъэс лъагъуэхэри хуащіынурэ гъуэ-

губгъухэм уэздыгъэхэри щыф адзэнущ. Апхуэдэуи

къуажэхэм щыпсэухэм я лъэјукіэ 2022 гъэм уэздыгъэ-

хэр щыф адзэнуш Хъуштэ-Сырт къуажэм къыщыщ 1э-

дзауэ Шэджэм псыкъелъэхэм хуэкІуэ гъуэгум и Іуфэм.

Шэджэм псыкъелъэхэм щегъэжьауэ Булунгу нэс

гъуэгур захуэ ящІынущ, иужькІэ абы асфальт телъхьэн-

Зэгущгэм нэгъуэщт гуэхухэми щытепсэлъыхьащ.

Апхуэдэу Шэджэм Ищхъэрэ къуажэм дэт еджапіэм и

унафэщі Сарбашев Ахъмэт жиіащ я школыр къуажэ

еджапІэхэр къызыхуэтыншэу зэгъэпэщыжыным хуэ-

гъэпса къэрал программэм зэрыхагъэхьар. Ар Іэта-

щхьэм елъэlуащ школым къедза щІыпІэм спорт утыку

къыщызэгъэпэщынымкІэ къадэІэпыкъуну. Республи-

кэм и Іэтащхьэм абы и жэуапу жиlащ ари 2022 гъэм

фокlадэм и 1-м ирихьэл эрыхуаухуэнур. Апхуэдэуи

хоплъэ къуажэм физкультурэ-узыншагъэр щрагъэ-

фІэкІуэж комплекс щыщІыным теухуа Іуэхуми. Хъущтэ-

Сырт щыпсэухэм республикэм и Іэтащхьэм зыхуагъэ-

защ жылагъуэ транспортым и лэжьэкІэм хэлъ ныкъу-

саныгъэхэр гъэзэкІуэжа хъунымкІэ ядэІэпыкъуну.

КІуэкіуэ Казбек абыхэм яжриіащ мыгувэу а маршрутым

цІыху нэхъыбэ зэрыхуэ автобусхэр зэрытрагъэувэнур,

апхуэдэуи ахэр зэрызекІуэну зэманри тэмэму зэ-

Кіуэкіўэ Казбек Шэджэм щіыналъэм щыщыіам илъэ-

гъуахэм, цІыхухэм я гуныкъуэхэм теухуа пщэрылъ

щхьэхуэхэр ахэр зыхуэфащэ ІуэхущІапІэхэм яхуищІащ.

Гу зылъытапхъэ

КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм жэщми

махуэми щолажьэ коррупцэм пэщІэтыным теу-

хуауэ піащіэгъуэкіэ ціыхухэр здэпсалъэ хъун те-

лефонхэр: 8(8662) 40-89-70, 40-34-32.

Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэ.

КъБР-м и Іэтащхьэмрэ

къалэм щынэхъ ин дыдэу шытыну поликлиникэр ухуэн щадзэнущ. Зэфаагъэкы- лаужыгъуэхэм зыщыхуакурыт школищым я ухуэны- кърагъэжьэнущ. Къапэ-гъэхэр: Нарткъалэ, Про- щытщ жылэхэм псы къабзэ хладнэ къалэхэм, Къубэ- ирикъуу яІэным, къагъэлибл яухуэну - Налшык, Про- зэщ эну. Ухуэныгъэхэм я нэругхэм, Май къалэм, Крас- кІыхьагъыу Бахъсэн щІынабэ къуажэхэм дащІыхьыну- къуэдиинурщ. хэр. 2022 гъэм къызыхуэ-

ящыщ дэтхэнэми сом мел- рым и ухуэныгъэм, Налшык уардэунэм» и ухуэныгъэри и кІэм нагъэсыну траухуащ. Апхуэдэу щІымахуэ спорт нущ мы бжыхьэм зыщадза гъэсэну уардэунэр ухуэнри носельскэ. Сэрмакъ. Псына- лъэм бжьамийхэр зэрыщау-

КІуэкІуэ Казбек къыхигъэтыншэу зэрагъэпэщыжы- щащ псэупІэхэр, гъуэгухэр нухэм хагъэхьащ къуажэ ухуэныр республикэм щыеджапіэ 25-рэ. «Театрхэм я зэфіагъэкі лэжьыгъэхэм я

унэтІыныгъэ нэхъыщхьэхэм ящыщу къызэрынэжыр. Дызэрыт илъэсым ятыну я мурадщ псэупІэ зэбгъузэнатІэ мин 500-м щІигъу, дызыхуэкІуэм - метр зэбгъузэнатІэ мин 530-рэ. «ФІагъ лъагэ зиІэ гъуэгу шынагъуэншэхэр» лъэпкъ проектым хыхьэу зыхуей хуагъэзэну яубзыхуа гъуэгуи 183-м шышу 170-м лэжьыгъэхэр щызэфіэкіащ, дызыхуэкіуэ илъэсми пащэнущ республикэм и жылэхэр зэпызыщІэ гъуэгухэр зэгъэпэщыжыныр. абыхэм ящыщщ республикэм и къалащхьэм зиужь щит лэжьыгъэхэри Къэбэрдей, ЩоджэнцІыкІум, Лениным, Кулиевым я цІэхэр зезыхьэ уэрамхэми нэгъуэщІхэми щекІуэкІхэр.

КІуэкІуэ Казбек къыхигъэбелджылыкlащ апхуэдиз ухуэныгъэ республикэм иужьрей илъэс 40-м къриубыдэу зэрыщемыкіуэкіар. «УФ-м и Президент Путин Владимиррэ Урысейм и Правительствэмрэ къытхуащ гулъытэм и фіыгъэкіэ къэрал, щіынальэ проектхэр дгъэзэщіэн тхузэфіокі. А проектхэр зыхуэгъэпсар Къэбэрдей-Балъкъэрым исхэм я псэукіэр егъэфіэкІуэнырщ», - къыхигъэщащ республикэм и унафэщІым.

«Апхуэдиз проектыщІэ зэуэ зэрыдгъэзэщІэнум и фіыгъэкіэ Іэнатіэщізу пщіы бжыгъэхэр ягъуэтынущ ди цІыхухэм, республикэм и 🔵 бюджетым налогыу къыlэ- **къамыгъэлъэгъуэным** рыхьэнури нэхъыбэ хъунущ, абы къыкІэлъыкІуэнущ инвестицэ Іэмал хэхахэри. Ар икІи жэуаплыныгъэшхуэщ, хладнэ, Бахъсэн къалэ ок- хъ иныр километр 77-рэ и хэр тхуэгъэзэщГэнущ, абыхэм зэрыхуэфэщэнкІи зыхуэдгъэхьэзыращ», - жиlащ Іэташхьэм зэІущІэм

кІэухым КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-ІуэхущІапІэ.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ЩІыхь тхылъыр тыным и ІуэхукІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

Илъэс куэд хъуауэ хьэлэлу зэрылажьэм нагъуэншагъэмкіэ къудамэм и къэрал напапщІэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республи- лог инспектор нэхъыщхьэм кэм и ЩІыхь тхылъыр етын Къэрал налог къулыкъущІапІэм и Управленэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм и мы къуэдзэм. къыкІэлъыкІуэ лэжьакІуэхэм:

Асановэ Анжелэ Борис и пхъум - физическэ лицохэм ятелъ щ1ыхуэхэр къээлъытэнымкlэ къудамэм и унафэщlым 2021 гъэм щэкlуэгъуэм и 9-м Васильевэ Иринэ Юрий и пхъум - шы- №121-УГ

Хочуев Валериан Аулия и къуэм - хабзэм тетынымкіэ къудамэм и унафэщіым и

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Казбек

Налшык къалэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм коронавирус узыфэ зэрыцІалэ лІзужьыгъуэщІэр (2019-nCoV) къыщымыгъэхъуным нэгъэсауэ хуэхьэзыру щытынымкІэ хабзэр щыгъэувыным икІи абы земыгъэубгъуным хуэунэтіа зи чэзу Іуэхухэр лэжьыным теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2020 гъэм гъатхэпэм и 18-м къыдигъэкіа Указ №19-УГ-м и 2.2-4 пунктымрэ 7-нэ пунктым и ебланэ абзацымрэ къару ямы!эжу къэлъытэным и Іуэхук!э

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

лэ лІэужьыгъуэщІэр (2019-nCoV) къыщымыгъэхъуным нэгъэсауэ хуэхьэзыру щытынымкіэ хабзэр щыгъэувыным икіи абы земыгъэубгъуным хуэунэтІа зи чэзу Іуэхухэр лэжьыным теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм 2020 гъэм гъатхэпэм и 18-м къыдигъэкІа Указ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и №19-УГ-м и 2.2-4 пунктымрэ 7-нэ пунктым щіынальэм коронавирус узыфэ зэрыціа- и ебланэ абзацымрэ къару ямыіэжу къэ-

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ КІУЭКІУЭ Казбек Налшык къалэ

2021 гъэм щэкІуэгъуэм и 19-м

Дунейм шыхъыбархэр

Зыщыщ лъэпкъыр и телъхьэу

ялэжьа щіэпхъаджагъэм гъэзахуэ. теухуа хъыбар щызэбграгъэхкіэ хабзэм ебэкъуар зыщыщ лъэпкъыр СМИпроект. Шэшэным и Паржэрдэмыр даІыгъри, проектыр ягъэхьэзыращ ресорган нэхъыщхьэм и депу-

Урысей Федерацэм щыщ къым. цІыхум хабзэр къыщызэпиудам деж хъыбарегъащІэ І́уэхушІапІэхэм, апхуэдэу ГуэхущГапГэхэм, апхуэдэу ящыщщ бдээжьейхэкГхэр - телекоммуникацэ сетхэм псалъэм папщГэ, бдээжьей ар зыщыщ лъэпкъыр, абы хугур. Ауэ ари апхуэдизкіэ зэрихьэ диныр къызэрагъэлъагъуэр. Ди къэралым лъэпкъ куэд щызэдопсэу, дин зэмылІэужьыгъуэхэр щызэрахьэ икій емыгупсысу жаla, ятха дэтхэнэ зы иджыблагъэ ирагъэкlуэкla псалъэми социальнэ къаугъэ къишэнкіэ хъунущ, абы лъэпкъхэр зэщигъэхьэнри, зэбий ищІынри зыхуэІуа иужьрей илъэс тющІым щыІэкъым», - щыжеіэ про-ектым щіыгъу, ар зытеу-хуар къыбгурызыгъаіуэ хъуащ. Къапщтэмэ, аргъей тхыгъэм.

ЗэхъуэкІыныгъэхэр

хэлъхьэн хуейуэ къалъытэр

«ХъыбарегъащІэ ІуэхущІапіэхэм ятеухуауэ» къэрал зэрыщыжаіэмкіэ, законым и епліанэ статьярщ. Шэшэн депутатхэм къызэралъытэмкІэ, цыхум теухуа хъыбар мы-щхьэпэм лъэпкъ псо, щ!эпхъаджагъэм зыкІи хэмыпщІа, хьэлэлу лажьэхэр игъэпудынкІэ хъунущ. «Псом хуэмыдэу иужьрей зэманым куэдрэ урихьэлІэ хъуащ апхуэдэ тхыгъэхэм, лъэпкъ хэхам къыхэкахэр ягъэулъиину хущІэкъуу, цІыхубэр зэщыгъэхьэн къалэн зыхуагъэувыжауэ шэч уагъэщіу. Жылагъуэм щыіэ зэгурыІуэныгъэр къэгъэтІэсхъэным, ціыхубэр къызэрыгъэІэтыным къыщыхураджи урохьэліэ», - жаіэ **♦Псыкіэ зэіыпх хъу лэчым** проектыр зыгъэхьэзырахэм икІи апхуэдэ мыхъумыщІагъэхэм хабзэм тету упэувын, тхыгъэр зи къалэ-

Проектым Къэрал Думэм щыхэплъэн хуейщ. Шэч хэлъкъым абы арэзы темыхъуэнухэри иризэдэуэнухэри депутатхэм къазэрыхэкІынум, ауэ, ипэжыпІэкІэ къапштэмэ, къуэншам и ныбжь лажьэ зимыІэхэм щІатридзэн щыІэкъым.

мыпэм къыщІэкІахэр жэ-

уапым епшэлІэн папшІэ

тегъэщіапіэ пщіын закон

щыІэн хуейщ.

Бдзэжьей хугум и уасэр докіуей ЕрыскъыхэкІхэм махуэ

срыскый жалуа къэс жыхуа!эм хуэдэу зэ-рыхэхъуэр ди нэгу щіокі. Сомым къыщіэкіым кіуэ пэтми зэрыхэшІыр къатохьэлъэ ціыхубэм икіи я хэ-Къэрал Думэм ягъэхьащ хъуэр зэрыхъукіэ зэра-ЦІЫХУР узыншэн папщІэ зы жэщ-махуэм къриубы-

хэм къагъэлъэгъуэну хуит дэу абы и Іэпкълъэпкъым мыщІыным теухуа законо- игъуэтын хуей витаминхэр, ахэр зыхэлъ ерыскъыхэкІламентым и Унафэщі Да- хэр къызыхуэщэхур мащіэ удов Магомед къыхилъхьа дыдэщ. Лыхэкіри, гъэшхэкіри. пхъэшхьэмышхьэхэри. хадэхэкІхэри - псори зэпэпубликэм и хабзэубзыху лъытауэ ишхын хуейщ зи узыншагъэм хуэсакъ цІыхум, ауэ зи улахуэ, пенсэ кіапиті зыхузэтемыгъа-«ДЭ ТФІЭТЭМЭМКЪЫМ хуэхэм апхуэдэ Іэмал яІэ-

> ЦІыхум и узыншагъэмкІэ нэхъ сэбэпу къалъытэхэм лъапіэ хъуащи, къэзыщэхуну зыхузэфіэкіхэр зи бохъшэр «къуахэрщ». Урысейм СтатистикэмкІэ и къэрал комитетым и ІэшІагъэлІхэм къэпшытэныгъэхэм къызэрагъэлъэгъуамкІэ, бдзэжьей шэжыгъэкІэм и уасэр къриубыдэу хъуащ. Къапщтэмэ, аргъей хугу килограммым иджыпсту сом минитху и уасэщ.

Бдзэжьей ГЪЭХЪУНЫМ елэжь къэрал Іуэхущіапіэм гъэм нэхъыбэу ягъэхъуахэр бдзэжьейкъуэлэн лІэужьыгъуэхэрщ - щэкІуэгъуэм ирихьэлІэу псори зэхэту ящар процент 29-кlэ нэ-хъыбэщ илъэс кlуам и апхуэдэ пlалъэм яхузэфlэкlам нэхърэ икlи гурыјуэгъуэкъым бдзэжьейхэкІхэр апхуэдизу лъапІэ щІэхъур.

Hobapa пщэдейрэ

Щэкіуэгъуэм и 23,

и дунейпсо махуэщ **♦**Къэзахъстаным и гъуэгу полицэм и махуэщ щагъэлъапІэ **♦**Японием лэжьыгъэм фіыщіэ хуэщІыным и махуэр **♦ <u>1725 гъэм</u>** зэхэтащ Петербург щІэныгъэхэмкІэ и ака-

демием и япэ зэхуэсыр. **♦2006 гъэм** УФ-м и Правительствэм унафэ къищтащ Ипшэ федеральнэ университет къызэгъэпэщыным теухуауэ. Тэн Іус Ростов дэт еджапІэ нэхъыщхьэр къэралым и вуз нэхъыфі хэм хабжэ хъуащ а илъэ-

сипщІым къриубыдэу. **♦ 1794 гъэм** къалъхуащ **!** адыгэ еджагъэшхуэ, тхыдэдж, филолог, узэщіакіуэ

♦<u>1947 гъэм</u> къалъхуащ усакіуэ, журналист, зэдзэкіакіуэ Уэрэзей Афлик. **♦ 1959 гъэм** къалъхуащ фи-

лологие щІэныгъэхэм я доктор, тхакіуэ **Хьэкіуащэ** Мадинэ. **♦ <u>1979 гъэм</u> къалъхуащ**

Адыгэ псалъэ» газетым политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ТуэхухэмкТэ и къудамэм и унафэщІ, АР-м щіыхь зиіэ и журналист НэщІэпыджэ Замирэ. Дунейм и шытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкІэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 11 - 13, жэщым градуси - 4 щыхъунущ.

Щэкіуэгъуэм и 24,

♦Мыщэхуэным и дуней-

♦Урысей Федерацэм щаъэлъапІэ Анэм и махуэр **♦США-м щагъэлъапіэ́ зэ**ныбжьэгъухэм я махуэр **♦Таджикистан Республи**кэм и Къэрал ныпым и ма-

♦ 1861 гъэм Урысейм и император Александр Етlyанэм и унафэкІэ къэралым Министрхэм я Совет

къызэрагъэпэщащ. **♦ 1956 гъэм** КПСС-м и ЦК-м унафэ къиштащ балъкъэр, къэрэшей, къалмыкъ, ингуш, шэшэн лъэпкъхэм я автономиер зэфІэгъэу-

вэжыным теухуауэ. **♦ 1730 гъэм** къалъхуащ дзэзешэ цІэрыіуэ, генералиссимус Суворов

Александр. **♦ 1947 гъэм** къалъхуащ адыгэхэм, Кавказым я тхыдэр зыдж, АР-мрэ КъБРмрэ щэнхабзэмкіэ щіыхь

зиІэ я лэжьакІуэ Половинкинэ Тамарэ. Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык vфavэ, къешх-къесу щыщытынущ. Махуэм хуабэр

щы 1 градус щыхъу-Зыгъэхьэзырар

ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Хэдэ мэдакъуэри, хэплъэ мэплъакъуэ.

Шэджэм Ищхъэрэмрэ Хъущтэ-Сыртрэ я гъуэгухэр 2022 гъэм зэрагъэпэщыжынущ l 🕸 Ди къуэш республикэхэм

Къуажэхэм ІэщІагъэлІхэр ягъэкІуэнущ

АДЫГЕЙ. *УФ-м* Щэнхабзэмкіэ и министерствэм . мыщІэу күэд иригъэжьэнущ «Земский культработник» программэр. Апхуэдэү жијащ УФ-м щэнхабзэмкІэ и министр Яриловэ Ольгэ иджыблагъэ Адыгейм къыщыкіуам.

ПРОГРАММЭР илъэси 6-м тещ ыхьащ. УФ-м ШэнхабзэмкІэ и министерствэмрэ Финансхэмкіэ министерствэмрэ зэгурыіуэмэ, Іуэхур 2022 гъэм ирагъэжьэну я му-

и Президент Путин Владимир. Къуажэхэм щылажьэ егъэджакІуэхэмрэ дохутырхэмрэ хуэдэу щэнхабзэм и лэжьакІуэхэри ягъакіўэмэ, мыхьэнэ зэриіэнур жиіащ къэрал унафэщІым.

«Земский культработник» программэр ирагъэжьамэ, шэч хэлъкъым щэнхабзэм зэрызиужьынум, лъэпкъхэм я хъугъуэфІы-

Сабий зыщІэс унагъуэхэм зыщІагъакъуэ

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. Жылагъуэ палатэм зэlущіэ щекіуэкіащ сабий къызыхэхъуа унагъуэхэм «Демографие» лъэпкъ проектым ипкъ иткlэ, ахъшэкіэ зашіэгъэкъуэным теухуауэ. КъШР-м лэжьыгъэмрэ социальнэ зыужьыныгъэмкіэ и министрым и къуэдзэ Троицкая Ритэ жиlащ республикэм цlыху зэрыщытыр. НыбжьыщІэхэм я бжыгъэр 112396-рэ хъу пэтми демографие щытыкіэр хэгъэгум зэрышымышіагъуэр. къалъхум я бжыгъэр илъэс къэс зэрыхэщІыр жиІащ Троицкая Ритэ.

КЪАЛЪХУР нэхъыбэным и хэкІыпІэ нэхъыщхьэр сабий зыщІэс унагъуэхэм ахъшэкІэ ядэІэпыкъунырщ. Абы теухуауэ Къэрэшей-Шэрджэсым федеральнэ, республикэ программэ зыбжанэ щагъэзащіэ. Ирагъэкlуэкlа къэпщытэныгъэхэм япкъ иткіэ, яубзыхуащ сабий ещанэмрэ абы къыкІэлъыкІуэхэмрэ я ныбжьыр илъэси 3 ирикъуху ахъшэ къэралым яритыныр нэхъыбэм зэрасэбэпыр.

ЛъэныкъуитІыр зэгуроІуэ

АР-м узыншагъэр хъумэнымкі́э министр Бутбэ Эдуард лэжьыгъэ ІуэхукІэ хуэза́щ Урысей Федерацэм узыншагъэр хъу-

мэнымкІэ и министрым и япэ къуэдзэ Фисенкэ Виктор. Зэіущіэм хэтащ Абхъазым и ліыкіуэу Урысейм щыІэ Ахбэ Игорь, УФ-м узыншагъэр хъумэнымкіэ и министрым и дэіэпыкъуэгъу Гусевэ Оксанэ сымэ, нэгъуэщ І-

ЛІЫЩХЬЭХЭР нэхъыбэу зытепсэлъыхьар коронавирус уз зэрыцІалэм теухуауэ республикэм и Іуэхур зыхуэдэмрэ абы земы-гъэубгъунымкІэ ящІэхэмрэщ. «Урысейр япэми хуэдэу хьэзырщ, щытыкІэр къыттехьэлъэ хъумэ, иджыри зыкъытщ игъэкъуэну. Абы къыщинэмыщІауэ, дызэгурыІуащ ди дохутырхэмрэ УФ-м и дохутыр цІэрыІуэхэмрэ онлайн-конференцхэр зэдрагъэкІуэкІыну», - жиІащ абхъаз министрым.

Коронавирусым зэре эээ хущхъуэу Абхъазым шыгъуэтыгъуейхэмкіэ Урысейр ядэlэпыкъуну зэгурыlуащ лъэныкъуитlыр. Абыхэм ящыщщ «Актемра», «Артлегия», «Элсира» хущхъуэхэр. КъищынэмыщІауэ, Сыхъум къалэ сымаджэщым и пщантіэм Кардиоцентр зэрыщаухуэнум, Абхъазым и QR-кодхэр Урысейми къыщалъытэу щІыным, нэгъуэщІхэми я гугъу ящІащ.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

етхуанэри илъэс 18 иримыкъуауэ

Абы теухуауэ нэхъ пасэу къэпсэлъат УФ-м

гъуэхэри абы къызэрыдэщІэрэщІэнум.

мин 470-рэ зэрисыр, абыхэм я дэтхэнэ

Ди щІыналъэхэм

Гуащіздэкі хьэлэлрэ щізныгъз куурэ

(иджыпсту ООО «Стандарт-Спирт») ди республикэм и промышленнэ Іуэхущіапіэ нэхъ ціэрыіуэхэм ящыщщ. Абы и лъабжьэр ягъэтІылъауэ щытащ 1931 гъэм. Илъэсиблкіэ екіуэкіа ухуэныгъэр зэфіэкіри. Іуэхущіапіэр 1938 гъэм лажьэу яутіыпщащ. Совет Союзым и лъэхъэнэм а комбинатыр къэралым и апхуэдэ ІуэхущІапІэ нэхъ инхэм халъытэу щытащ. Илъэсым хуэзэу абы къыщіигъэкіырт спирт декалитр мелуанрэ ныкъуэм щ игъу. Іэнатіэм щызэфіаха, ноби щекіуэкі лэжьыгъэфІхэми текІуэныгъэ инхэми я щІыбагъ къыдэлъщ щыщІэныгъэхэр, гугъуехьхэр, нэхъыщхьэращи, щапхъзу бгъэлъагъуэ хъуну ціыху гъащіз купщіафізхэр. Апхуэдэ ціыху щыпкъэхэм, лъэпкъ промышленностым и зыужьыныгъэм зи гуащіэ хьэлэлрэ щіэныгъэ куурэ езыхьэл ахэм ящышш хэкупсэ нэсу зи гъащіэр езыхьэкі Нэзэр Хьэчим Іэюб и къуэр.

НЭЗЭР Хьэчим къикІуащ Іуэхугъуэ хьэлэмэтхэмкІэ, купщІафіэхэмкіэ гъэнщіа гъащіэ гъуэгуанэ. Аруан районым хыхьэ Къэхъун къуажэм 1938 гъэм и щэкІуэгъуэ мазэм къыщалъхуащ ар. Зи сабиигъуэр Хэку зауэшхуэм и илъэсхэмрэ абы къыкІэлъыкІуэ лъэхъэнэ хьэлъэмрэ хиубыда щіалэ ціыкіум псэкіэ зыхищіащ гъащІэм и дыджагъ куэд. Хьэчим и адэ Іэюбрэ и анэ Дадушэрэ унагъуэу псэун щ адза къудейт, зауэр къыщыхъеям щыгъуэ. Іэюб ящыщащ лІыгъэрэ хахуагъэрэ хэлъу бий бзаджэм пэщІзува совет зауэлІхэм.

Си адэр зауэм щыдашам щыгъуэ, си къуэш нэхъыжьыр илъэси 8 хъуат, сэ иджыри илъэси 4 срикъуатэкъым, си шынэхъыщІэ цІыкІур илъэсрэ ныкъуэрэ ныбжьым иту арат, - игу къегъэкіыж Хьэчим. - Ди анэм жиіэжу зэрыщытамкіэ, 1942 гъэм унагъуэм къытІэрыхьауэ щытащ фронтым къикІа дэфтэр. Абы итт ди адэр хъыбарыншэу зэрыкІуэдар.

Ар, дауи, гуауэшхуэт Дадушэ и дежкіэ, арщхьэкіэ иужьрейтэкъым. Уз хьэлъэ къеуалІэри, куэд дэмыкІыу дунейм ехыжаш зэшхэм я къчэш нэхъыщІэ цІыкІур. А псори хуабжьу къытехьэлІат анэ тхьэмыщкІэм, ауэ, итІани, и бгыр щІикъузэри быныр пІыным, унагъуэр зехьэным яужь ихьэжащ. А къалэнхэм ящІыгъут колхоз лэжьыгъэ ткІийри.

Хэку зауэшхуэр ди къэралым и текІуэныгъэкІэ иуха нэужь, мамыр гъащІэр дэнэкій щызэтрауІэфІэж хъуащ. Лъэхъэнэр хьэлъэми, щыщІэныгъэхэр куэдми, зауэжьым къахуихьа гуауэмрэ бэлыхьхэмрэ зи псэр яхузауэ илъэси 4-кІэ псэуа цІыхухэр нэхъ нэжэгужэ хъужат, мамырыгъэм къахуихьыну зыщІэхъуэпс гъащІэ дахэр къэкІуэнум ирапхыу. Апхуэдэт Нэзэрхэ я унагъуэри. Зи щхьэгъусэр зауэм Іиха Дадушэ дэІэпыкъуэгъуу иІэр и щІалэ цІыкІуитІырт, псом хуэмыдэу нэхъыжьыр. Илъэси 4 школыр къиуха нэужь, анэм и лъэјукіэ ар гъукІэгъэсэну къищтат Нэзэрхэ я гъунэгъуу щыпсэу, къуажэ гъукіэу лажьэ Шыбзыхъуэ Сэлэдин. Зэрылажьэм хуэдэурэ ар анэм щІэгъэкъуэнышхуэ

Хьэчим зэрыцІыкІу лъандэрэ тхылъыр фІыуэ илъагъуу, еджэным и нэ къыхуикІыу къэхъуащ. Абы зэрыжи-Іэмкіэ, пасэу къыгурыІуащ щіэныгъэ зимыю, ющіагье гуер зыбгьедемыль ціыхум гъащіэм увыпіэ хэха щигъуэтынымкІэ нэхъ гугъу зэрехьыр. А гуращэхэр щэхуу зи гум щызыгъафІэ шалэ цыкіур Къэхъун къуажэ курыт школым хъарзынэу щеджащ, абы щекІуэкІ жылагъуэ лэжьыгъэхэми жыджэру хэтащ.

ФІы дыдэу сощІэж школым дыщезыгъэджахэр. ФІыщІэ ин дапщэщи яхуэсщіынущ щіэныгъэ зэдгъэгъуэ-

гъащІэм дыхуэущиинми тынми унэтіакіуэ тхуэхъуа а егъэджакіуэ щыпкъэхэм, - игу къегъэкІыж Хьэчим. - Псом хуэдэжтэкъым класс унафэщІу диІа, иужькіэ филологие щІэныгъэхэм я доктор, профессор хъуауэ щыта ШэкІыхьэщІэ Марие. Урысыбзэмрэ литературэмрэ егугъуу зэрыдигъэджым къыдэкІуэу, ар сабийхэм къыдэлІалІэрт, бын пэлъытэу. Хьэлщэн дахэ къытхилъхьэным, лъэныкъуэ куэдкІэ зыужьыныгъэ дгъуэтыным мыхьэнэшхуэ ириту къыд- папщіэ», «Лэжьыгъэм и ветеран» мебгъэдэтащ Марие. Апхуэдэ гулъытэр зэи пщыгъупщэ хъунукъым.

Курыт школыр хъарзынэу къиухами, щІэныгъэ нэхъыщхьэ зэгъэгъуэтыным ехьэлІа и хъуэпсапІэхэр Хьэчим занщІзу зригъэхъулІэфакъым. Куэд дэмыкіыу щіалэр ираджащ дзэм къулыкъу щищ1эну. 92128-рэ дзэ частым промышленностымк1э и министерхэту адыгэ щ алэм къулыкъур щытхъу пылъу щрихьэк ащ Азербайджаным и шІыналъэхэм. Хьэл-щэн екly зыхэлъ бгырыс щалэм бгъэдэлъ гупсысэ хъэ промышленностым и нэтэм щтэту шэщіамрэ щіэныгъэмрэ гу лъамытэу къэнакъым. Ар штабым ягъэкІуащ щэхуу хъумэн хуей дэфтэрхэр зытх Іэщіагъэліу. Нэзэрым пщіэ къыхуащІырт штабым и унафэщІхэм, абы и лэжьакіуэхэм. Абыхэм я жэрдэмкіэ 1961 гъэм ар хъуащ КПСС-м хыхьэнухэм я кандидат. Штабым и унафэщіхэращ Хьэчим щіэныгъэ нэхъыщхьэ зригъэгъуэтынымкІэ сэбэп хуэхъуари. Иджыри къулыкъур ирихьэкіыу, абы и дэфтэрхэр ягъэхьащ щіэблэм езыгъэджа лэжьакіуэ іэкіуэ-КъБКъУ-м и агроном факультетым. ЗэрыщІэтІысхьэ экзаменхэр зэритын хуейм къыхэкІыу, дзэ къулыкъуми нэхъ пасэу къыпэрагъэк ыжащ.

ЩІэныгъэ зэгъэгъуэтыным хуэнэхъуеиншэ щ Іалэр а хъуэпсап Іэр зэрызригъэхъуліэн Іэмал къызэрыхукъуэ- щіалэрэ. Іэсият, Заурбэч, Іэнусэ сымэ кІам дамэ къытригъэкІауэ къэкІуэжащ щалъхуа щіыналъэм. КъБКъУ- Іэщіагъэрэ ирагъэгъуэтащ зэщхьэми лъэпощхьэпоуншэу щІэтІысхьат, гъусэхэм Ахэр псори унагъуэ дахэ хъуарщхьэкіэ унагъуэм ядэіэпыкъун хуейти, махуэрыеджэр Іэщіыб имыщіу хъуакъым. Партым и Аруан район комитетым и жэрдэмкіэ, ар ягъэуващ Нарткъалэ дэт ацетон заводым (арат абы щыгъуэ химкомбинатым зэре-

И кандидат палъэр зэриухыу, Нэзэрыр 1962 гъэм и мэкъуауэгъуэ мазэм заводым партым щыхагъэхьащ. Зэрылажьэм хуэдэурэ еджэну и мурадами, ар къыхузэпищакъым Хьэчим: еджэным тригъэкІуэдэн зэмани къаруи къыхуэмынэжу, ар е лэжьыгъэ ІэнатІэм пэрытт, е унагъуэ Іуэху зэрихуэрт. Апхуэдэу хъуами, зэман дэкla нэужь Нэзэрым зригъэхъул ащ и гуращэр. 1963 гъэм ар щІэтІысхьащ Москва дэт технологие институтым. Абы илъэси 3-кІэ щІэсауэ и еджэным щыпищащ Ерыскъыпхъэ промыш- иджыри куэдрэ узыншэу ящхьэщытыленностымкіэ Союзпсо институту ну, и гъащіэ гъуэгуанэр нобэ хуэдэу Москва дэтым икІи ар ехъулІэныгъэкІэ къиухаш.

КъызэрыгуэкІ лэжьакІуэу химкомбинатым ува Хьэчим бгъэдэлъ зэф эк І

ШІэныгъэ нэхъышхьэ зригъэгъуэта нэужь, ар инженер-технолог пашэхэм ящыщу заводым щылэжьащ. Иужькіэ кадрхэр гъэхьэзырынымкІэ инженер нэхъыщхьэу, производственно-техникэ егъэджэныгъэмкІэ инженер нэхъыжьу, комбинатым и къудамэхэм ящыщ зым и унафэщІу илъэс куэдкІэ къызыхуэтыншэу ирихьэкІащ. Бгъэдэлъ щіэныгъэмрэ зэфіэкіымрэ хигъэхъуэн мурадкІэ Нэзэрым къиухащ СССР-м микробиологие промышленность Іэнатіэм и унафэщіхэм папщІэ къызэригъэпэщ хабзэ курс нэхъыщхьэхэр, СССР-м ерыскъыпхъэ промышленностымкіэ и Іэщіагъэліхэм я Іэзагъым хагъэхъуэн папщІэ къызэригъэпэщу щыта илъэсит курс-

Псори зэхэту къапштэмэ, Нэзэрыр ІуэхущІапІэм Іутащ илъэс 55-м шІигъукіэ. А зэманым къриубыдэу ІэщІагъэлі Іэкіуэлъакіуэм и ціэр фІыкІэ зэкъым-тІэукъым къызэрыраІуар. Комбинатым, ІэнатІэм щекІуэкІ социалист зэхьэзэхуэхэм ари и нэІэм щІэт лэжьакІуэхэри жыджэру хэтт сыт щыгъуи, увыпіэфіхэр къахьу. ГуащІэдэкІ хьэлэлым Нэзэрым щІыхь лъагэ къыхуихьащ. Абы и щыхьэтщ къыхуагъэфэща къэрал дамыгъэ лъапіэхэр, щіыхь, фіыщіэ тхылъхэр. Абыхэм ящыщщ «СССР-м микробиологие промышленностымкІэ и отличник» бгъэхэlур, «ГуащІэдэкІ хьэлэлым далхэр, «Социалист зэхьэзэхуэм зэрыщытекІуам папщІэ», «Граждан зыхъумэжыныгъэм и отличник» дамыгъэхэр, СССР-м и Министрхэм я Советым къепхауэ лажьэ, микробиологие промышленностымкІэ управленэ нэхъыщхьэм, СССР-м Биологие ствэм къабгъэдэкІ щІыхь тхылъхэр, саугъэт лъапіэхэр, нэгъуэщіхэри. 1978 гъэ лъандэрэ Хьэчим хэтщ Ерыскъыплажьэ ЩІэныгъэ-техникэ зэгухьэны-

гъэм (НТО). И ІэщІагъэмкІэ щІэныгъэ куу зыбгъэдэлъ, зэфіэкі лъагэхэр зиіэ, и лэжьыгъэм гурэ псэк І эпэрыт Нэзэрым дапщэщи и щІыбагъ къыдэтщ и унагъуэ дахэр. Хьэчим и щхьэгъусэ Таисие (и ахърэтыр нэху Тхьэм ищІ) пщіэрэ щіыхьрэ иіэу илъэс куэдкіэ щылэжьащ Къэхъун дэт курыт школ №1-м. Урысыбзэмрэ литературэмрэ лъакІуэм и гъэсэнхэр адрейхэм къахэщырт ябгъэдэлъ щІэныгъэмкІэ, яхэлъ хьэл-щэнымкІэ. Хьэчимрэ Таисиерэ быныфІэт. Абыхэм къащІэхъуащ, адыгэ хабзэмрэ нэмысымрэ я лъабжьэу ягъэсащ хъыджэбзитірэ зы щіэныгъэ нэхъыщхьэрэ зыщіэхъуэпс жащ.

Быным, къуэрылъху-пхъурылъхухэм я ехъулІэныгъэхэм Хьэчим ирогушхуэ, иропагэ, игури и псэри ядыхохъуэ. ЩІэблэр къохъу, адэ гумащІэм, адэшхуэ Іэфіым пщіэ хуащіу, абы и ущиехэмрэ чэнджэщхэмрэ я гъуэгугъэлъагъуэу, нэхъыжьыфіым и гъашіэ гъуэгуанэ купщафіэр, и гупсысэ куухэр, дуней еплъыкіэ екіур я гъуазэу. Лъэпкъ промышленностым и зыужьыныгъэм, Нарткъалэ химкомбинатым и зэфізувэныгъэм зи гуащіэрэ щіэныгъэрэ езыхьэлІа Нэзэр Хьэчим ящыщщ ди щІыналъэм и ехъулІэныгъэм гукІи псэкІи хуэлэжьахэм. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэралыгъуэр зэрызэфІэувэрэ илъэси 100 щрикъу лъэхъэнэм нэхъыжьыфІым дохъуэхъу и унагъуэ дахэм щапхъэу ягъэлъагъуэу, и благъэхэмрэ Іыхьлыхэмрэ иригушхуэу бэрэ дунейм тетыну.

КЪАРДЭН Маритэ.

Псалъэм жьауэу къищІ хуэдиз и кІыхьагъщ, жиіащ адыгэм - апхуэдизкіэ абы щыіэныгъэм ІущыгъэкІэ ипсыхьа нэхъыжь псалъэм пщіэ хуещіри, жыіэгъуэ папщіэу кърехьэкІри, гъэсэпэтхыдэхэм хелъхьэри. Дунейм и піалъэр къэзыщіа ціыхум и жыіэм, шэч хэлъкъым, уигъэщхьэрыуэнукъым, я нэхъ мащІэуи чэнджэщ пэлъытэ пхуэхъунущ. Апхуэдэщ ди щІыналъэм и мызакъузу, хамэ щіыпіэ куэдым фІыуэ къыщацІыхуа Пщыбий Сулът ан и псалъэр.

УФ-м и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэм хэт нэхъыжьыф ым щ эблэм я псэкупсэ дунейм зиузэщІыным, ар хэкупсэ нэсу къэгъэтэджыным хуэгъэзауэ тхыгъэ купщаф о куэд и од къэ къыщІэкІащ. Пщыбий СулътІан и къалэмыпэм къыпыкІа Іуэтэжхэм, кІэщІущыгъэхэм, публицистикэ тхыгъэхэм я нэхъыбэр Хэку зауэшхуэм лІыхъужьыгъэ щызезыхьахэм ятеухуащ. Пщыбийм зэуапІэм Іухьахэм я лІыгъэри зауае илъэсхэм я гугъуехь псори зи фэ дэкІа цІыхубэм я гуащіэдэкіри щіалэгъуалэм щапхъэу къахуехь, ауэ сытми «екlуэкlар мыращ» жимыlэу, гумрэ псэмрэ къащтэн псалъэхэр къахуигъуэтурэ, къэхъукъащіэ екіуэкіахэм къэіуэтэкіэ гъэщІэгъуэнхэр яхуищІурэ абыхэм я пащхьэ ирелъхьэ.

Пщыбийм и ІэдакъэщІэкІхэр щызэхуэхьэса «Уэгум щыхуарзэ къашыргъэр» («Эль-Фа» тхылъ тедзапіэ, 2006), «Хэкупсэхэр гъэсэн» («Печатный двор» тхылъ тедзапІэ, 2014) тхылъитІым щІэупщІэшхуэ яІэ хъуащ, урысейпсо утыкуми гулъытэ дахэ щагъуэтащ. Тхакіуэм къиіэт іуэхугъуэхэр къајуэтэжу зэхихами и нэгу щіэкіами, зыхыумыщіэнкіэ Іэмал имыіэу, пэжагъ инкіэ гъэнщіащ. Зауае илъэс хьэлъэхэр фІыуэ зыщІэж СулътІан куэдрэ къыхуихуащ балигъхэм хуэдэу колхоз лэжьыгъэм зыщрипщытын, щІытІым жэщыбэхэр щрихын, махуэ бжыгъэхэр шхын тэмэм Тумыхуэу щигъэкІуэн. Ауэ лъэхъэнэр апхуэдэти, цІыхум ищІэри илэжьри ТекІуэныгъэр гъунэгъу къызэрищІыным, зауэм кіуа щіалэхэр зыдэкіа жьэгу зэмант, ціыхум ціыху нэс къыщищІыкІ лъэхъэнэт. ЗылІ и быну зэкъуэува цІыхубэм къахэхъукІа Пщыбийм, зэрыгурыІуэгъуэщи, гугъуфіагъым зэхъуэкі зэримыіэр къынэгу щІэкІащи, ар лъапІэныгъэшхуэу зэрыщытыр фІы дыдэу зэхищІыкІащ. Ди япэ итахэм лъырэ нэпскіэ къащІэльыбзэу Пщыбийм щІалэгьуалэр имыщІэрэ щымыІэу. и тхыгъэхэмкІэ еущий икІи еузэщІ.

ГъащІэр матэ щІэдзакъым

Къалэмыр зэ тебгъэувамэ, къэгъзувыІзжыгъуейщ. Псалъэм и зэгъэпэщыкіэм хуэіэрыхуэ Пщыбийм иджыблагъэ и зы тхыгъэщІэ дунейм къытехьащ. «Нэкlylупхъуэ зыlулъ зэныбжьэгъуитІ» - араш «Іуащхьэмахуэ» журналым Пщыбий СулътІан къытрыригъэдза тхыгъэшхуэм зэреджэр. Ар теухуащ гъащІэм зэхэзедзэн ищІа, абы и удын куэд зылъэІэса Алексейрэ зыхуейр зыгъуэт, псэукІэ зэгъэпэща зиІэ Натальерэ. Уи насып зыхэхуэнур пщІэркъым, ар къыкъуэкІыжу зыкъэпІэтыжынуми щыгъуазэ щыІэкъым, ауэ блэ зэуар аркъэным щощтэ, жыхуиІэм ещхьу дзыхьмыщІ пащхьэм нэхъ псынщіэу къызэре- хъуа щіалэм хиш лъагъуэр и кіуапізу, кІуэлІэжыным теухуат. Жьым и имыІуэху зэримыхуэу, псэлъэгъу ІэщІагъэр щІэм и щапхъэу щыпсэу ищІышхуи щымыІэу дунейм тетщ, езым и гупсысэм хилъасэрэ кіуэціыкіыщіэм щигъэпщкіу щэхум и щхьэр трачыну хуейуэ къыкІэлъыплъыр къехъуапсэу. Лэжьыгъэ ІуэхукІэ унаехьхэр къызэринэк ами, абы хэлъ фэщ къыхуэхъуа Наталье щ эх къыгуроlуэ абы дзыхь хуэпщl зэрыхъугурыІуащ, Хэкум мамыр гъащІэр нур, пэжагъ теухуауэ укъызэризэрыщызэф Іагь эувэжыр и щхьэк Іэ и мыгьэщ Іэхьунур. Зейншэу къызэрыхъуарами, зыпІыжа анэшхуэр къытеубгъуауэ къызэрекІуэкІарами, Алексей гумащІэщ, апхуэдэ дыдэуи лэжьа фІыгъуэр хъумэныр и щІагъ- гулъытэ иІэщ, здынэмысрэ и Іэм

Мащэ куум ихуар гугъусыгъуурэщ

къызэрикІыжыр. ЩыІэныгъэм и архъуанэм зэрихьэу куэдрэ кърихьэкla уахшеіш меішеіпанжей мелаіш къыщыщощ - Наталье и ахъшэ гъэтІылъыгъэр мэкІуэд, ар зытралъхьэри Алексейщ. Ауэ щІалэм и фІагъ фІэкІа мыхъумыщІагъэ дэзымылъэгъуа Наталье абы зиухеижын щхьэкіэ къыжриіэ псалъэхэр къещтэ икІи апхуэдэу зэрищІам хущІегъуэжыркъым - піалъэ кіэщіым къриубыдэу дыгъур хэтми сэтей къохъу. Ауэ хьэтыр къыхуэзыщІа ціыхубзым щіалэр дяпэкіэ нэхъ нэ лейкІэ еплъу хуожьэ, нэхъ гъунэгъу зэхуохъу. Ар къызыхэкІыр щІалэм игу зэрымыгъэтІылъарауэ кІынш, ціыхубзым щэхуу къыкіэлъыплъу, дэнэкІэ мыкІуэми, иужь иту къеублэ. Нахуэу дищІэм щэхуу къыщІэлъыр зэхигъэкІын, пэрыІэбэу къэзыса цІыхубз лъагъуныгъэр иджыри зэ игъэунэхуну хуожьэ, абы щхьэкІэ ныбжьэгъур зыхуэкІуа Іэмалым къыхешэ...

Тхыгъэр хьэлэмэт ещІ абы и къэјуэтэкіэм хэлъ детектив макъамэм, адэкІэ къэхъунум упигъаплъэу, Іуэхур зыхуэкІуэнум гур хуигъэпабгъэу. Пщыбийр и тхыгъэм повесткІэ еджами, ар нэхъыбэу дунейпсо литературэр мемораткіэ зэджэ псалъэ зэгъэпэщыкІэм и жыпхъэм итщ, е, нэхъ тэрэзу жып Гэнумэ, и зы л Гэужьыгъуэу гъэпсащ. Абы и нэщэнэхэм ящыщу тІур тхыгъэм хыболъагъуэ: япэрауэ, сюжетым зигъэкlыхькъым, кіэщіу къэіуэта мэхъу, теплъэгъуэхэр щІэх-щІэхыурэ зэблокІ; етІуанэрауэ. нэгум щіэкіа іуэхугъуэхэр жьэры-Іуатэу къызэраІуэтэж Іэмалхэр хэлъщи, узэджэм уедаlуэм ещхьу тхыгъэм зешэщІ. Абы и лъэныкъуэкІэ уеплъмэ, Пщыбийм и тхэкІэр щІэщыгъуэ дыдэщ.

Пщыбийр щІэтхэр щІалэгъуалэращ. Жыжьэу уплъэмэ, нэхугъэ гуэр зэрышыІэр, абы ухуэзышэ гъуэгур кІыхьми, гугъуу щытми, ерыщагъ зыхэплъхьэмэ, узэрынэсынур, къызэрыпщыхъум хуэмыдэуи зэрыблагъэр уи фІэщ ещІ. Пщыбий СулътІан и ІэдакъэщІэкІыр цІыхум гурыхь къазэрыщыхъунум шэч къытетхьэркъым. ТхакІуэм и гуащІэр имыкІыу, и къалэмыр мыубзэщхъуу иджыри тхыгъэфі куэдкіэ дигъэгуфіэну ды-

ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал.

Гъуэгухэм йолэжь

«ФІагъ лъагэ зиІэ гъуэгу шынагъуэншэхэр» лъэпкъ проектым тету, Дзэлыкъуэ щ ыналъэм хыхьэ Къамылыкъуэ, Приречнэ къуажэхэм я гъуэгухэр зыхуей хуагъазэ.

лъхьэ, гъуэгу Іуфэхэм псы ежэхыпІэхэр хуащІ, лъэсырызекІуэхэм папщіэ лъагъуэхэм йолэжь, автобус къзувыІэпІэхэр щаухуэ, уэздыгъэхэр фІалъхьэ. Мы мазэм и

Шэджэм щІыналъэ сымаджэщыр, ХьэцІыкІу А. А и цІэр зезыхьэр, зыхуей хуагъазэ, узыншагъэр хъумэным тещіыхьа федеральнэ программэм и фіыгъэкіэ. Бжэ-щхьэгъубжэхэр зыхуей хуагъазэ, тюрысэ хъуахэр зэрахъуэк. Хущхъуэ щахъумэ, мастэ щыхаІу пэшхэр къагъэщІэра-

лъэм медицинэ ІуэхущІапІэу 13 щаухуэн хуейщ, зыхуей

УЭРКЪ Жыраслъэн.

Километри 7 зи кlыхьагъ гъуэгу Іыхьэм асфальт тра-

кІэм лэжьыгъэхэр яухынущ.

Сымаджэщыр зыхуей хуагъазэ

А программэм ипкъ иткіэ, 2024 гъэ пщіондэ мы щіынахуагъэзэнущ 37-рэ.

ІуэхуфІ влэжьыну фыхуеймэ

Хабзэм къемызэгъыу Іэщэ, лагъым, нэгъуэщі Іэмэпсымэ шынагъуэхэр зехьэныр, зэіэпыхыныр ягъэмэщіэн папшіэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Правительствэм 2014 гъэм бадзэуэгъуэм и 9-м къыдигъэкІа Унафэ №148-ПП-м ипкъ иткІэ, апхуэдэ Іэшэ-фашэхэмрэ абыхэм я пкъыгъуэхэмрэ фи хэщіапіэр зэпха МВД-м и ІуэхущІапІэм фхьы хъунущ. Урысей гвардием КъБР-м щиІэ Управленэм хъыбар фегъащіэ фи фіэфіыныгъэкіэ хабзэхъумэ Ізнатізхэм яізрывгъзхьз Ізщэм хуагъазэ уасэри къызэрыватынумкІэ.

ЕЗЫР ХУЕЙУЭ Іэщэхэр, абыхэм я пкъыгъуэхэр уасэ къыпэкІуэу къэралым езытам и ахъшэр къратын папщІэ, абы и ныбжьыр илъэс 18 ирикъуауэ, ди республикэм зэрыщатхамкіэ е зэрыщыпсэумкіэ дэфтэр иізу щытын хуейщ. Ахъшэр зэрызэІэпахыр кредит ІуэхущІапІэхэм цІыхум щиІэ лицевой счётымкіэщ е пощт зэпыщіэныгъэхэмкіэщ. Псом хуэмыдэу цІыхухэм гу лъатэну дыхуейщ унейуэ яхъумэ Іэщэхэр, абыхэм я пкъыгъуэхэр, лагъымхэр, ахэр къызыхащІыкІ веществохэр къэралым езытыжхэр уголовнэ жэуапым зэрырамышалІэм, уеблэмэ абыхэм я

ціэ-унэціэхэр хэіущіыіу зэрамыщіым. Іэщэ лізужьыгъуэм, пкъыгъуэр зыхуэдэм, лагъымыр зыщыщым елъытащ уасэхэри. Псалъэм папщіэ, кіэрахъуэ, револьвер зытыжам - сом мин 20, автоматым - сом мин 35-рэ, пулемётым - сом мин 40, щакІуэ карабиным сом мини 10, газ пистолетхэмрэ револьверхэмрэ - сом мини 2 иратынущ. Апхуэдэу уасэ хуагъэуваш сыт хуэдэ Іэшэ лІэужьыгъуэми, абы ехьэлІа Іэмэпсымэ шынагъуэми.

> Урысей гвардием КъБР-м щиІэ Управленэм и пресс-Іуэхущіапіэ.

Дуней псор мы лъэхъэнэм зыщІэзыщта коронавирус узыфэ бзаджэм упэщізувэныр зауэ лъэхъэнэм сыткіэ къыкіэрыхурэ? Зыкіи. Зауэ Ізнатізм уізгъз хьэлъэхэр зэуапіэм къыіузыхыу щыта дохутырхэмрэ медсестрахэмрэ изогъэщхь а узыфэр зэуэлІар гъэхъужыным пэщі эува ди медицинэ лэжьакІуэхэр. Абыхэм ящыщщ КІуэкіуэ-Бгъэжьнокъуэ Миланэ зи унафэщІ район сымаджэщу Зеикъуэ къуажэм дэтым щылажьэхэу дохутыртерапевт Бауэ Анжелэ Борис и пхъумрэ участковэ медсестра Сэбаншы Динэ Хьэмидбий и пхъумрэ.

АНЖЕЛЭ терапевту лэжьэн зэрыщІидзэрэ илъэсищ къудейш зэрыхъуар. А зэман кІэщІым къриубыдэу абы зыкъигъэлъэгъуащ куурэ Іэзагъ инрэ зыбгъэдэлъ дохутыру, абыхэмкІи цІыхухэм я арэзыныгъэ къихьащ. «Узэгугъур къогугъуж», - жыхуиlэра- Сымаджэм и узыр хэмыщи, Анжелэ школым щыщlэса тlасэу къэпхутэным щlэныгъи зэманым хъуэпсапІэ хуэхъуат дохутыр Іэщіагъэм хуеджэну. Псом ящхьэр щІэныгъэти, егугъуу еджащ, школыр дыщэ медалкіэ къиухащ. 2011 гъэм Анжелэ щІэтІысхьащ хирург цІэрыІуэу щыта Разумовский Василий и цІэр зэрихьэу Саратов дэт къэрал медицинэ университетым. ФІыуэ еджэу хэмытІасэу елІэлІэн хуейщ. АнщІэзыдза адыгэ бзылъхугъэ цІыкІум занщІэу гу къылъатащ. Ар жыджэру хэтт еджапІэ

Зи ІэщІагъэм хуэпэж дохутыр Бауэ Анжелэ

уэхэм, щІэныгъэ зэхуэсхэм, иригъэкІуэкІырт медицинэмкІэ къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэр. Зэрихабзэти, Анжелэ фы дыдэу, диплом плъыжькІэ, къиухащ еджэныр. Абы мызэмытізу къраіуэкіащ университетым къыщынэу и щІэныгъэ лэжьыгъэхэм щыпищэну, арщхьэкіэ хэкупсэ нэсу ягъэса пщащэм къигъэзэжащ и гур зыхуеІэ и Хэкум, щалъхуа къуажэм дэт сымаджэщым щыщІэныгъэ лэжьэн и мураду. КъБКъУ-м ординатурэр ехъулІэныгъэкІэ къыщиухащ абы икІи Анжелэ фІыкіэ, Іэзагъкіэ зигъэіуащ.

егугъуныгъи ухуейщ. Ар зыхузэфІэкІ дохутырхэм ящыщщ Анжелэ. Мы уз бзаджэр хьэщхьэрыІуэу цІыхум жьэхопхъуэри, и Іэпкълъэпкъым зыщегъэпщкіу. Псынщіэу еіэзэн щІумыдзэмэ, сымаджэ хъуар ихьынкІэ шынагъуэщ. Япэ дакъикъэхэм къыщыщІэдзауэ, желэ икіэщіыпіэкіэ ялъоіэс узыр зэуэл а дэтхэнэми, сымаджэхэм я щытыкІэми жэщ-манэхъыщхьэм щекіуэкі зэпе- хуэ имыізу кіэлъоплъ. Махуэ

бжыгъэкІэ хьэзыр мыхъу анализым емыжьэу абыхэм еІэзэн щІедзэ. Псэ зиІэр мэшынэ дохутыр дапщэ ихьа а узыфэм? Ауэ Анжелэ абыхэм егупсысыркъым. Абы и дежкіэ нэхъыщхьэр уз бзаджэр зэуэлІар ажалым къыІэщІэхынырщ.

Си шхьэкІэ згъэунэхуаш терапевт Анжелэрэ абы къыдэлажьэ медсестра Динэрэ я

зэфІэкІыр. Ахэр псэ щабэхэщ, сымаджэм щымэхъашэркъым, я бзэ ІэфІыр хущхъуэщи, уи гукъыдэжыр къаlэт, мастэ къыщыпхалъхьэкіи, Іэпэ щабэхэщ.

Ди къуажэм и щІэлъэныкъуэм я узыншагъэр хъумэнымкІэ жэуаплыныгъэ зыбгъэдэлъ икіи ар гурэ псэкіэ зы-хэзыщіэ Анжелэ сакъыныхэлъу и ІэнатІэр гъэшхуэ ирехьэкl. Зеикъуэ дэт район сымаджэщым и унафэщі КіуэкІуэ-Бгъэжьнокъуэ Миланэрэ поликлиникэм и унафэщІ Къалмыкъ Ізуесрэ Анжелэрэ Динэрэ я ціэхэр куэдрэ фіыкіэ кърајуэ. Узыншагъэм и плъыр нэсхэм яхуэмыарэзы цІыху умыгъуэтынми ярейщ, апхуэцизу ахэр я ІэщІагъэм хуэпэжщи. А Іуэху зехьэкІэхэращ абыхэм я пщІэр зыІэтыр.

ЦІыхум и дежкІэ и узыншагъэр зэф Іэгъэувэжыным нэхъ лъапІэ щыІэкъым. Ар зыхузэф Іэк І Анжелэ и Іэщ Іагъэм и хъер куэд Тхьэм иригъэлъагъу!

ШЫГЪУШЭ Хьэбас, егъэджэныгъэм и ветеран. Зеикъуэ къуажэ

Иппотерапие шым узыр пхеш

Псыхуабэ щылажьэ «Интерфакс-Юг» хъыбарегъащіэ Іэнатіэм щыгъуазэ дещі Есэнтіыгу къыщызэ-Іуахыну загъэхьэзыр, Иппотерапиемкіэ япэ центрым и проектыр гъуэгу зэрытехьам.

«ИППОТЕРАПИЕР» къыбгурыІуэн зэрыхуейр зи Іэпкълъэпкъым сэкъат зиІэ цІыхухэм, нэхъыбэу - сабийхэм, зэреіэзэ гъэхъужыкіэ Іэмалущ. Апхуэдэ Іуэхущіапіэхэр куэд щіауэ щолажьэ Мэзкуу, Волгоград, Тверь, Ставрополь къалэхэми Ингуш Республикэми.

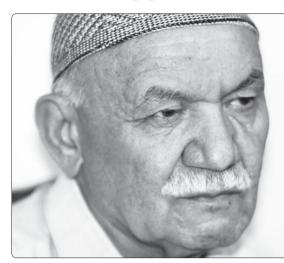
КъБР-м сымаджэхэм шым ягъэшэсүрэ щеГэзэныр гупыж зыщ ар Псыхуабэ-Шэрджэс чыристан Іуэхущ апіэрщ. Илъэситху ипэкіэ КъБР-м и Прохладнэ районым хыхьэ Благовещенкэ къуажэм щылэжьэн щыщ идзауэ щытащ иджы зызрагъзубгъуну я мурад Есэнтіыгу ИппотерапиемкІэ и центрым и къудамэр. Иджы Урысейм и Президентым и ліыкіуэу СКФО-м щыіэ Чайкэ Юрий акъылэгъу къадэхъуауэ, зи гугъу тщІа Центрыр Кавказ Ищхъэрэм къызэрыщызэlуахынум и ужь итхэщ.

«Урысей ипщэм абы хуэбгъэдэн иджыри иткъым, дыкъыщоджэхъыбарым. - Абы узыншагъэр щызэф1эбгъэувэж хъунум и закъуэкъым. Центрым Іэпкълъэпкъ уз зиІэ спортсменхэм Параолимпиадэм шы спортымкІэ зэхьэзэхуэхэм зыщыхуагъэхьэзыр хъунущ. Ардыдэм щылэжьэфынущ сабийхэм папщіэ гъэмахуэ зыгъэпсэхупІэхэр»

Шыхъуэхэм я хъыбархэм къыхэщ зэпытщ адыгэшыр зэрыгубзыгъэм къыхэкІыу, зи лъакъуэ къызыдэмыбз сабийхэри балигъхэри ягъэшэсурэ, сымаджэхэм я гукъыдэжыр къызэраіэтыр, я узыр нэхъ мащіэ зэращіыр. Ущыгугъ хъуну піэрэ апхуэдэ еіэзапіэ Налшык е ди республикэм щыщ къуажэ гуэрым къыщызэ уахыну?

ЧЭРИМ Марианнэ.

Хэкур фІыуэ плъагъуныр диным щыщщ

Мы гъэм илъэс щэщ! Егъэджакіуэ сэ фіэкіа щыирикъуащ хьэрыпыбээмрэ Іэтэкъым. Зы классым сы*ислъам динымкіэ егъэ-* щіэкімэ, адрейм сыщіыджак**іуэ Бэлагъ Шэукъий** хьэурэ, тіэкіурэ секіуэкіащ **Щамым къиіэпхъукіыжу** апхуэдэу. Итіанэ, Къан-**Щамым къи!эпхъук!ыжу** апхуэдэу. Ит!анэ, Къан-**Хэкум къызэрык!уэжрэ**. къуэщ Абдул Уэхьэб Сирием Апхуэдиз дыдэ мэхъу «Іи- къикІыжауэ мыбы дэсти. мам Абу Хьэнифэ и цІэр абы къыздэІэпыкъун щІи*зезыхьэ Кавказ Ищхъэрэ* дзащ. Зэман дэкІри, Тыркум *ислъам университет» цІэ* хьэщІэ хуэдэу къикІащ *хэІэтыкІар зыгъуэта, 1991* Гуэщокъуэ Абдулбакъий. *гъэм Налшык къыщызэ-* «СыкІуэжынукъым, сыкъэ-*Іуахауэ щыта япэ мыдри-* нэнущ», - жиlащ абыи. Апсэр. Дуней хъурейм щызы- хуэдэу егъэджакіуэхэр щы *рыз егъэджакіуэ гъуэты-* дрикъуауэ лэжьэн щіэддза*гъуейуэ зэрыщытым къы-* уэ щытащ. дэкіуэу, бысым гумащіэуи къытхущіэкіа Іустаз Шэу- нэхъ ціэрыіуэу щыіэм илъэ-

- Сыт хуэдэу уигу къинэжа блэкІа илъэсхэр? Дин зехьэныр ди деж зэрыщызэрыхъуамрэ щызэпэплъыткіэ, сыт хуэдэ теплъэгъуэхэр къыщізувэрэ уи нэгум?

къий нобэ дрихьэщІэщ.

ррэхьим. Іэлхьэмду лиллащэллэ Ллахьу гьэла нэбии- къытщіэзыгъэкъуэн на Мухьэммэдин уэ гьэла хэкІыртэкъым. алихьи уэ Іэщхьабихьи Іэджхэми, и гъуса псоми).

Мыбыкіэ сыкъэкіуэнымкіэ гъэпсэхупіэр зэтеуватэкъым. ирагъэджащ, дэ ди егъэ-Сэри Іуэхур зыіўтыр къэс- джэкіэми еплъахэщ. щІэну сыкъэкІуа къудейт, емызэгъыу къахэкІырти, а къомым хэ- егъэджэкІэми арэзы тыртэкъым. Къэралым ди- ІуэхущІапІэм зы къат тІыгъыу.

щіыкіэ пэшитіым дыщіэ- хуэдэу хэр нэхъыбэ хъуащ. Класси-

Сэ Сирием дин еджапІэ сиблкІэ сыщІэсат. Абы зэрыщрагъаджэр щапхъэу къасщтэри, программэ згъэпсаш.

ХьэщІэ куэд къысхуэкІуэрт зэманым, Урысейм зэрызихъуэжам еплъыну. Кувейтми, Эмиратми, Сауд Хьэрыпми, Нэмыцэми къикІхэрт. Бисмиллахьи ррэхьмани Зэредгъаджэ программэхэр ягу ирихьырт, ауэ дэІэпыхьи рэббил гьалэмин, уэ къуэгъу тхуэхъун, сомкІэ зы-

Абы дыхэту, Сауд Хьэрымэгьиин. (Алыхьу гущІэгъу- пым щІэныгъэлІ егъэджабэ гущ Іэгъущ Іырейм и ц Іэк Іэ к Іуэ гуп къик Іаш профессорсоублэ. ФІыщІэр ейщ Алы- хэу. Езыхэм еджакІуэхэр хьу дунейхэм я Тхьэм. Алы- зрашэл энү хүейти, рекламэ хьыр къеухъуэхъу ди лІыкІуэу ящІу, махуэ пщыкІутху хуэ-Мухьэммэди, абы и Іыхьлы- дизкіэ щыіэну къэкіуахэт. Арати, «Комсомолец» зызэрыщыту япэ дыдэу сэбэп хъуар Пщы- къахуэдубыдри, Кавказым хьэщіэ Шафихьщ. Абы щы- дин Іуэху щызезыхуэ ефэнгъуэ Дин ІуэхущІапІэр къы- дыхэр Адыгейми, ДазэІуахагъащІэт, нэхъыжьу гъыстэнми, Шэшэнми, дэнэщытыр арат. Лэжьыгъэр кІи щыщхэр кърашалізурэ

Ягу дрихьащ. «Дэ щІыпіэиджыри сыкъэ!эпхъуэжыпа- щ!ып!эк!э еджап!э куэд дытэкъым. Сириемкіэ сыз- щиіэщ, ауэ фэ зэрывгъэпдыіут лэжьапіэм илъэскіэ сам хуэдэу фіыуэ зэтеухуауэ хуит сащІри, сыкъежьауэ мащІэщ яхэтыр», - къыджаарат. Шафихь сыдэІэпы- Іащ. Сэ сызыщеджамрэ сыкъурт. Дин ІуэхущІапІэр зы- зыхуеджамрэ къащІа нэхуэныкъуэ Іуэхухэр дгъэп- ужь, къыддэІэпыкъуну арэсырт. Ауэ школ хуэдэу, са- зы хъуахэщ. ИкІи ягъэпэбийхэр щебгъаджэ хъун гуэр жащ я псалъэр. Езыхэр къызэјутхыну сехъуапсэрт. кјуэжа нэужь, динымкіэ хасэ Сирием еджапіэ ягъакіуэ- хуэдэу яіэти, абы и ліыкіуэ хэм емыджэфу е щІыпІэм къытхуагъэкІуащ. Ари ди къэзыгъэзэж лэжьэкІэм къеплъри, ди мыту, мыбдеж диныр щадж хъуащ. Ауэ щедгъаджэ щІыщхьэ мыхъурэ жысіэу, сигу піэр игу ирихьакъым. Нэкъэкlащ. Зэманым и зэхэзэ- хъыфІ гуэр фиlамэ арат, рыхьыгъуэти, класс хуэдэу жиlащ. Мыпхуэдэ гупыж щезгъэджэн щіыпіэ згъуэ- ищіащ а ліыкіуэм: е дэ ди ущылажьэ ным зыщІигъэкъуэн Іуэхуи хуэдэу укъэтщтэнщи, ди абы щыгъуэ зэрихуэртэ- унафэм ущіэту улэжьэнщ, е къым. Сытми, япэщіыкіэ псори зэрыщыту къанэу, пэш гуэрхэм щіэдгъэтіыс- мылъку къудейкіэ дыбхьащ. Иужькіэ Етхуанэ учи- дэіэпыкъунщ. Зэрыжысіауэ, лищэм и унафэщіым се- Пщыхьэщіэ Шафихьт Дин лъэlури, абы щыщlэддзащ lуэхущlапlэм и унафэщlри, едгъэджэн, общежитым и абы сыщечэнджэщым, уэ зэрыжыпіэщ, жиіащ, сыт ЩІалэхэри абы жэщым хуэдэуи сыарэзыщ. «НтІэ, щыіэну къанэхэрт. Япэ- жысіащ сэри, - я лэжьакіуэ сыувынщи, дехуэрт. Ауэрэ къыдэкІуалІэ- плъынщ Іуэхур зэрыхъум».

Апхуэдэу сыкъащта нэщу зыдубгъуащ: тіум щіэс- ужь, санаторэ гуэр хьэхуу хэр адыгэу, зым - балъкъэру. къе ыфхи, абы и уасэр

фэттынщ, къыджаІэ. ЕгъэджакІуэуи хьэрыпхэр къысхуагъэкІуат. Сэ я деж сыщылажьэу, Іуэхур сэ къезгъэкІуэкІыу, егъэджакІуэсакІэлъыплъу, программэхэри згъэтэмэму, ахъшэкІэ техуэ псори абыхэм яту. «Комсомолец» зыгъэпсэхупІэрат абы щыгъуэ дыздэ́щыІэр. зэрыщыту

Санаторэр

хэту, шхапІэри ягъэлажьэу. Апхуэдэу Іуэхур щызэтедухуэм, къыдэкІуалІэхэр нэхъыбэж хъуащ. Хъыджэбзхэри къакіуэурэ къызэ- хэм нэхърэ нэхъыфіу мэпсалъэlурт, дэри дыщеджэфыну піэрэ, жаіэу. Арати, нэхъыбэу итыр дэ едгъэджахъыджэбзхэми класс къахузэгутхри, ахэр илъэситщыкіэ си щхьэгъусэм ири- хьэжрэ къэралым куэду зыгъэджащ. Сытми, абы зы илъэсищ хуэдизкІэ дыщеджауэ, зэманым и зэхэзэрыхьыгъуэти, ахъшэ къытхуаутІыпщахэм ящыщ кіуэд динми хащіыкіышхуэ щыіэхъуащ, ди деж къэмысу. Аря тэкъым икІи гъэщІэгъуэну жагъуэ хъури, хьэрыпхэр къакіуэхэурэ икІыжахэщ ди щІыпІэм. Ара-

ти, уэрамым дыкъыдэнащ.

Мэжджыт хуэдэу пэшит сщат абы щыгъуэм. Совет- ауэ ягу иримыхьу ягъэщыжат дэрбзэр еджапізу лиллахь! щыта унэ. Зы пэшым хъыджэбзхэр, адрейм щІалэхэр щіэзгъэтіысхьэри, къыщіэддзэжащ. Ауэ дыщІэхуэртэкъым. Шафихьрэ сэрэ унафэщіхэм я деж дыкіуэм делъэіуурэ, Къэбэрдей уэрамым сабий саду щыта пІэри абы тхьыжауэ щытащ. Ари зехьэн хуейти, щІалэхэр бгъэдэдгъэувэри, зэредгъэгъэпэщыжащ, щыщІагъыу иІэхэмкІи къэралыр къыд- Щэхьабэхэр дэІэпыкъуащ. щіэрыщізу къыщіэддзэж-ри, абы еджэн щыпытщащ.

СыщыуэнкІи хъунущ, фІыуэ сщІэжыркъым. Ауэ илъэситІ-щы хуэдизкІэ абыи щез-Іутт иджыри.

<u>- Дэнэт ущылажьэр?</u>

хьэрыпыбзэ щызрагъащІэ тыкІэмкІэ нэхъыфІу къаинститутым. Урысейм, Нэмыцэм, къэрал арат щіалэхэм щіажесіар: Дамаск щызиІэт. Универси- диныр къагурывгъаІуэ». тет сытхэр къаухауэ, прокъэкіуэж жаіэурэ. · Хэкум ущыІэну хуит

узыщі дэфтэр уиіэтэкъэ? Илъэс закъуэкІэ сыкъэкІуэжат япэщІыкІэ. Илъэсыр иуха нэужь, Шафихь лъајуэри, тІу иригъэщІащ. «СыкІуэжынущ», - жысІэху, «Дыкъэбгъанэу, дэнэ уздэкlуэ-жынур?» - жиlэрт. Апхуэдэурэ илъэсищи илъэситхуи сыщы ащ. Щымых тужым, сыкІуэжри лэжьапІэм сыкъыјукјыжыпащ, къысщыгугъыу щымысын хуэдэу. Мыбы сыкъэкІуэжри. дылажьэурэ псалъэмакъхэр къежьащ диным теудыхьэурэ диныр зэlащlэн сэри си лэжьэгъухэри дыкъыІукІыжащ абы щыгъуэм. едгъэджэн щхьэкІэщ, апхуэдэ Іуэхухэм дыхэтыну дыхуейкъым», - яжетІащ.

кіутху зэрыгъэхъуурэ къа- кіыртщіащ ШафихьщіэныкІуэрти, унэм щезгъаджэрт. гъэ Іуэхухэмкіэ срикъуэ-

щыгъуэ фи еджапіэр?

- Хьэуэ, езыхэр лажьэрт. ИтІанэ зэхуащІыжри, аркъызэІуахыжащ. тіыгът. Щіалэхэр жэщми Унэм къакіуэхэрти, нэхъыщыіэу, щеджэну классхэри бэр мыбы щезгъаджэрт. Нобэр къыздэсым къыткіэлъокіуэ щіалэхэри, догуфІэ. Сэ мыбы щезгъэджахэр хьэрып къэралхэм ислъэ хьэрыпыбзэкІэ. Утыкум хэраш.

Хэкум япэу сыкъызэризэрихъуэкІащ. СыкъыщыкІуэжам 3Ы мэжджыти дэттэкъым мыбы. джумхьэ нэмэзи шыІэххэтэкъым. къопсалъэхэрт. Сауд Хьэрыпым къикІыури зыгуэрхэр къакІуэрт мыбы щылэжьэн я гугъэу, скэ уэрамым щызэдгъэпэ- зэжхэрт. Иджы Іэлхьэмду-

- Илъэс зыбжанэ ипэкІэ фи еджакіуэхэм пшыхь дахэ фхуащ ауэ щытащ, я егъэджакіуэхэр фыщагъэлъапізу. Абы щыжыфіа зы псалъэ сигу къинэжащ. «Щалэхэм яжызоlэ: «Диным щыму къыхуевджэ».

унэжь дыдэ гуэр къыщы-датащ итlанэ. Дин лэжьа-ХъэтIтlабщ. Ар Алыхьым и нэфІыр зыщыхуа Бегъымбар лъапіэм иужь къэкіуа, Тхьэр арэзы зыхуэхъун Абу Бэкр иужь ита хъалифращ. зыхужытІэр Апхуэдэу Бегъымбар лъапІэм и гъусахэращ. Зэгуэрым Умар щэхьабэхэм апхуэдэу яжриlат: «Мы диным цІыхухэр фымыпсалъэу къыхуевджэ». «Дауэ зыри жыдмыІэу дигъэджауэ, СириемкІэ сы- ным къызэрыхуедджэнур», кіуэжащ, си лэжьапіэми сы- жаіэри, къзуіэбжьат щысхэр. «Фи хьэл-щэн дахэкІэ», яжри ащ. Фыпсалъзу

Хамэ къэрал къикlахэм яжефІэм нэхърэ, фи щы-Америкэм, гурыІуэнущ диныр. Сэри псоми къикla студентхэр «Фымыпсалъэу цІыхухэм

Шіалэхэм пшіэ къатенафессорхэу - хьэрыпыбээ къым, пшыхь дахэ тхуа- бар лъапІэр уафэм щыдэзрагъащіэну Сирием на щіащ Щхьэныкъуэ Анзор и кіуэхэрт. Ахэри лъаіуэрт, унафэм щіэту, езыхэр зэгурыІуэхэри, дагъэлъэпІащ. Абдежым КъурІэн къыщеджахэри, зикр зыщІахэри псори дэ едгъэджахэщ.

- «Хэкур фІыуэ плъагъу-<u>ныр Іиманым щыщщ», -</u> жеІэри, Бегъымбар лъапіэм и жыіэгъуэ гуэр щы-Іэщ. «Нобэрей муслъымэнхэр лъэпкъи къупщхьи хуейкъым, хьэрыпхэм зыпащІыжу дэгъэт закъуэ», жызыІи урохьэліэ. Дауэ Хэкумрэ динымрэ я Іуэхур зэрызэхуэхъур?

Муслъымэным Хэкур фІыуэ илъагъуныр диным щыщщ. И лъэпкъми пщІэ хуауэ. Хамэ гуэрхэр къы- хуищ у, абы и уэхур игъэнэхъапэу, ар гъуэгу захуэм тещыщіадза зэманрат. Арати, тыныр къыфіэіуэхуу щытын хуейщ, и щхьэ къудейракъым. Дэри ди лъэпкъым «Дэ мыбы дыкъыщІэкІуар зыгуэр хуэтщІэфыну пІэрэ, сэбэп дыхуэхъуфыну пІэрэ жытІэри, апхуэдэущ мыбы дыкъызэрыкІуэжар, Іуэхур СакъыхэкІыжа щхьэкІэ, къызэредгъэжьар. Зыри еджэну хуей щ алэхэр унэм къалэн къыттенакъым жыткъысхуэкіуэрт. Пщіы-пщы- Іэфынукъым, ауэ тхузэфіэ-

кІухьурэ, цІыхухэм дахэу депсалъэрт, делъэlурт, зыми и жагъуэ тщауэ тщаркъым. Аращи, цІыхум и Хэкумрэ и лъэпкъымрэ щыгъупщэн хуейкъым. Дэ нэгъуэщІыпІэш дыкъыщытэджар, ауэ тщыгъупщэртэкъым ди лъэпкъри, ди Хэкури. ДинымкІэ ар япэрей Іуэхущ жыпІэ хъунущ. ЦІыхум и лъэпкъыр япэ ири-

гъэщхэм ящыщын хуейщ. - Ар зыкІи зэран хуэхъуркъым дин зепхьэным?

- Хьэуэ, хуэхъуркъым. Студентхэр щезгъаджэм, си бынхэм хуэдэу, жэщхэми са-хэсу щытащ. Си унагъуэр къэкІуэжатэкъым иджыри. Илъэс зыбжанэкІэ си за-къуэу сыщыІащ. Пщыхьэщхьэм дытІысыжмэ, зы унагъуэ хуэдэу дызэхэсу. ПщІэшхуэ къысхуащІу щытащ. Щхьэныкъуэ Анзори Емкъуж Анзори - псори ахэр сэ езгъэджащ, хьэрыпыбзэри фІыуэ ящІэ, хьэл-щэн дахи яхэлъщ. А Емкъужым япэу си деж къызэрыкІуэрэ нобэр къыздэсым зихъуэжакъым, зэрышэныфІэш. Іэльхьэмдулиллахь!

- Уи адыгэбзэр ирикъуу Сирием дауэ къипха? Унагъуэра щызэбгъэщ ар?

- НтІэ, унагъуэращ. Сирием адыгэу щыlахэм ящы-щу къуажэм дэсахэр хъарзынэу мэпсалъэ адыгэбзэкІэ. Ауэ къалэм еджакіуэ кіуахэм ейр тІэкІу кІэрыхуащ.

Уэ сыт хуэдэ къуажэт узыщыщыр? КъунейтІрэ.

Дин зезыхьэм къыгуpolyэ хьэл-щэн дахэ хэ-лъын зэрыхуейр. Мыдрейуэ, муслъымэну, ауэ нэмэз <u>ящІыным зэкІэ хуэмыкІуа</u> ціыхухэм жаіэу зэхыбох: «Нэмэз дымыщІыфми, дин зедмыхьэфми, дыцІыхуфІу дунейм дытетмэ, Алыхьым зэхигъэкІынщ». Абы сыт и жэуапыр?

Алыхьым зэхигъэкІыныр пэжщ, ауэ нэмэз зымыщІым и Іуэхур тІэкІу гугъущ. Сыт шхьэкІэ жыпІэмэ. БегъымкІуеям, а зы закъуэращ фарзу къыхуищауэ щытар. Аращи, нэмэзым Іэмал иІэкъым. Нэмэзыр щІын хуейщ. Сэ сыцІыхуфІщ, сэ гуэныхь зыпылъ сщіэркъыми, зэфіэкіынщ жыпіэми, ар Алыхыым зэхигъэкІынщ, ауэ нэмэзыр къалэнщ. ФІы ящІэмэ, кіуэдынукъым, нэмэзым къыпэкІуэри ягъуэтыжынущ.

<u>- Псори къызэщІиубыдэу</u> къысфіощі «Іэл-инфитІар» сурэм «Уа цІыху!» жиІэу, зыкъызэрыщытхуигъазэ упщІэм. «Ма гъэррэкэ бирэббикэль кэрим?» <u>(82:5) псалъэухам и мы-</u> хьэнэр адыгэбзэкІэ дауэ зэбдзэкІынт?

Алыхьталэм сытри къыпхуещІэ. Узыншагъи, сыти къызыбгъэдэкІыр Аращ. Уэ а къуитам удехьэхри, Езым хуэпщІыжыркъым, Алыхьталэм ухуэарэзы-къым. «Гъэррэ» жиlэмэ, «удехьэх», жыхуиІэщ.

- «Сыт удэзыхьэхар»? - Дунейращ цІыхур дэзы-

хьэхыр. - Тхьэр арэзы къыпхухъу зэман къызэрытхуэбгъуэтам щхьэкІэ

Си нэфІ зыщыхуам

«Си нэфІ зыщыхуа цІыхум пэщІэувам зауэ зэресщіыліэнур зрырегъащіэ. Сэ къысхуэпщыліым гъунэгъу зыкъызэрысхуищ Іэмалхэм езым пщэрылъ щысщахэм нэхърэ нэхъ сфіэфі яхэткъым. Кіуэ пэтми нэхъ гъунэгъу зыкъысхуищІын иужэгъунукъым си пшылым, псапэ нэмэзхэмрэ Іуэхуфіу илэжьхэмрэ хигъахъуэурэ, фІыуэ слъагъун щіэздзэху. ФІыуэ слъагъун зэрыщІэздзэу, Сэ абы сыхуэхъунущ зэрыдаІуэ тхьэкіумэ, зэрыплъэ нэ, зэрыіэбэ іэ, зэрытеувэ лъэ. Ар къызэлъэlумэ, шэч хэлъкъым зэрыхуэсщlэнум; къызэжалІэми, шэч хэлъкъым сыкъызэрыщхьэщыжы-

Іустаз Шэукъий зи мыхьэнэр къыдгуригъэIуа хьэдис

«**Къалэ Расулуллахьи сіэлла Ллахьу** идэркъым. Алыхьталэм мылъку къуитар гьэлейхьи уэсэллэм: «Ізусіани рэбби би- уи Іуэхур щыфіми щыіейми, зэгъэзахуэ. Уи тисхьин Іусіикум бихьа. Ізусіани бил- мылъкур иумыпхъ. Іихълас фи сирри уэл гьэлания. Уэлгьэдл фиррида уэл гъэдэб. Уэл къэсд фил гъина уэл фэкър. Уэ Іэн Іэгьфууэ гьэммэн нэзэри гьибрэн».

«Жи**І**ащ Бегъымбар лъапІэу Алыхьым фэри абыхэм фахузоущий. Щэхуми нахуэми - гукъабзагъэ; сыщыгубжьи сигу аращ. щызагъи - захуагъэ; си тхьэмыщкіэгъуи си беигъуи - зэгъэзахуэ (схэлъыну). Лей къызэзыхым хуэзгъэгъуну; стезыхым естыну, зи щІыб къысхуэзыгъазэм - сыдекіуэкіыну. Си псалъэр - зикру, си щымыр - гупсысэу, си плъэгъуэр - щапхъэтехыу (щытыну)».

«БилІихълас фи сирри уэль гьэлания. Алыхьталэм хуэблэжь псори уигурэ уи псэкІэ пщІэныр. ЦІыхухэм зэхахми зэхамыхми. «Гьэлания» жиІэмэ, цІыхухэм зэхахыу. «сирр» жиІэмэ, щэхуу. «Алыхьталэм щхьэкіэ пщіэр щэхуми нахуэми гурэ псэкіэ щіэ», - жиіэу аращ.

Уэл гьэдл. ЦІыхухэр зэхүэбгъэдэным теухуащ. Зэхэгъэж умыщІу захуагъэкІэ уаб-

Фиррида уэл гъэдэб. «Рида» - уарэзыvэ. «Гъэдэб» - угубжьу. «Укъэгубжьами уарэзыми, цІыхухэр зэхуэгъадэ».

мылъкур Іисраф умыщІ», - жиІзу аращ. Уи сеплъми, Алыхьталэм сезыпх гупсысэ

мылъкур мыхьэнэншэу бгъэкІуэдыныр къыхызох. Псалъэ дахэщ, псалъэ куущ.

КЫСАКУРЕК Наджиб Фазил

Си щІыб илъщ и хьэлъэ зехьэнейр уафэм.

«Алыхьыр» жызоlэ

Хэт щІыр и тІзу пкІзгъуэщ, сэ сыгукъыдэмыжщ

ГъащІэ къуиту щытми бжьэ сызэбгъафэм,

Уафэм нэс п асти фои сыхуэмеиж.

АдэкІэ къэкІуищыр *(лей къызэзыхым*

хуэзгъэгъуну; стезыхым - естыну, зи щІыб къысхуэзыгъазэм - сыдекІуэкІыну) зытеузэлэмэни; уэ Іугьтіия мэн хьэрэмэни; уэ хуар ціыху хэтыкіэращ. Сэ ціыхухэм се-Ізсіилэ мэн къэтіэхьэни. Уэ Іэн якунэ плъыркъым. Езыхэр фіыуэ къысхущытми, сэмтіи фикрэн; уэ нуткъи зикрэн; уэ Іейуэ къысхущытми, сэ сазэрыхущытын хуейм хуэдэу, къызэрыстехуэм ещхьу сабгъэдэтщ. Си зэран зыми езгъэкІыркъым, и хъуэхъумрэ и сэламымрэ зэхам: «Си жыхуиlэщ. Алыхьталэм и хьэтыркlэ псори Тхьэм Іуэхугъуибгъум сыхуиущиящи, зэхуэдэщ си дежкіэ. Іейуэ къыпхущытым Іейуэ ухущымытыжыну укъыхуриджэу

Иужьреищыр (си псалъэр - зикру, си щымыр - гупсысэу, си плъэгъуэр - щапхъэтехыу щытыну) Алыхьталэр уигу ибгъэлъыным теухуащ. «Зикр» жытІэмэ, динымкІэ куэд къеубыд. «Субхьанэллахь, аллахьу акбар, ла илахьэ иллэллахь», жыпІэми, Алыхьталэм сыткІэ и гугъу пщІыми, ар зикрщ. Сыпсэлъэну Іэмал сиІэмэ, Алыхьталэм сызэрыхуэарэзыр къызэрык и цІэхэр жызоІэ, аращ и мыхьэнэр.

«**Уэ нуткъи фикра**». Сыщымыпсалъэм деж, согупсыс: дауэ Алыхьталэм дунейр къызэриухуар. Сэ дауэ сызэрыщытыр, си нэр дауэ плъэрэ, си тхьэкіумэмкіэ дауэ зэхэсхрэ?

«Нэзэри гьибрэтэн». Псалъэм папщіэ, жэщымрэ махуэмрэ уоплъри, дауэ ахэр зэрызэрихъуэкІыр? «ЩызэрихъуэкІкІэ, Алыхьталэ щыlэщ», - жеlэри, йогупсыс. «Гьибрэ» жиlэмэ, сызыгъэгупсысэн къы-Уэл къэсд фил гъина уэл фэкър. «Уи хызох, жыхуиlэщ. Уафэм сеплъми, дыгъэм

Уа акъыл! Къэна уи емыкІу

къыщІэщын? Мыужьыхыж ухъуным и фащэщ джэбын. ЩІэныгъэм уафэ нэщІым ирищІэми

«Алыхьыр» жызоlэ сэ, нэгъуэщl жызмыІэж.

ЗэзыдзэкІар

АЪЭМЫЖ

ГУЭЩОКЪУЭ Абдул-Бакъийщ.

Дыгъэгъазэм и нэмэз щІыгъуэхэр

Махуэхэр	Пщэдджы- жьыр	Дыгъэр къыщы- къуэкіыр	Шэджа- гъуэр	Ичын- дыр	Ахъшэ- мыр	Жасыр
1, бэрэжьей	05.49	07.19	12.05	14.22	16.32	18.12
2, махуэку	05.50	07.20	12.05	14.22	16.32	18.12
3, мэрем	05.51	07.21	12.05	14.22	16.32	18.12
4, щэбэт	05.52	07.22	12.06	14.22	16.31	18.11
5, тхьэмахуэ	05.53	07.23	12.06	14.22	16.31	18.11
6, блыщхьэ	05.54	07.24	12.07	14.21 16.31		18.11
7, гъубж	05.55	07.25	12.07	14.21	16.31	18.11
8, бэрэжьей	05.56	07.26	12.08	14.21	16.31	18.11
9, махуэку	05.57	07.27	12.08	14.21	16.31	18.11
10, мэрем	05.58	07.28	12.08	14.21	16.31	18.11
11, щэбэт	05.59	07.29	12.09	14.22	16.31	18.11
12, тхьэмахуэ	06.00	07.30	12.09	14.22	16.31	18.11
13, блыщхьэ	06.01	07.31	12.10	14.22	16.31	18.11
14, гъубж	06.01	07.31	12.10	14.22	16.31	18.11
15, бэрэжьей	06.02	07.32	12.11	14.22	16.31	18.11
16, махуэку	06.03	07.33	12.11	14.22	16.32	18.12
17, мэрем	06.04	07.34	12.12	14.23	16.32	18.12
18, щэбэт	06.04	07.34	12.12	14.23	16.32	18.12
19, тхьэмахуэ	06.05	07.35	12.13	14.23	16.32	18.12
20, блыщхьэ	06.05	07.35	12.13	14.24	16.33	18.13
21, гъубж	06.06	07.36	12.14	14.24	16.33	18.13
22, бэрэжьей	06.06	07.36	12.14	14.25	16.34	18.14
23, махуэку	06.07	07.37	12.15	14.25	16.34	18.14
24, мэрем	06.07	07.37	12.15	14.26	16.35	18.15
25, щэбэт	06.08	07.38	12.16	14.26	16.35	18.15
26, тхьэмахуэ	06.08	07.38	12.16	14.27	16.36	18.16
27, блыщхьэ	06.08	07.38	12.17	14.28	16.37	18.17
28, гъубж	06.09	07.39	12.17	14.28	16.37	18.17
29, бэрэжьей	06.09	07.39	12.18	14.29	16.38	18.18
30, махуэку	06.09	07.39	12.18	14.30	16.39	18.19
31, мэрем	06.09	07.39	12.19	14.30	16.40	18.20

Къаир къалэм дэт «МуІэед и мэжджытыр» Баб Зу-

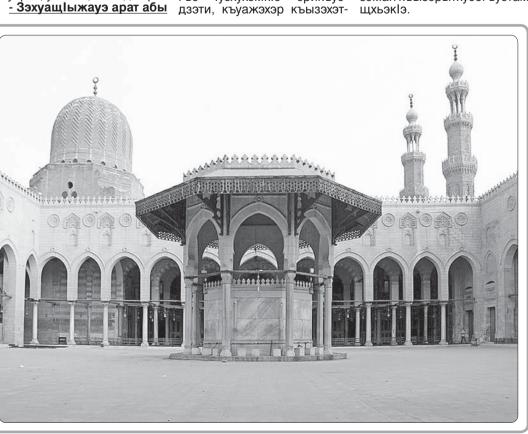
Mvlэед и мэжджытыр

уэйлэ куэбжэм къыбгъэдэтщ. А зэманым яухуэ муслъымэн тхьэелъэјупіэхэм ещхьу, абы хэтт мэсхьэбипліым шыхурагъаджэ мыдрисэрэ джумхьэ нэмэз щащІын мэжджытрэ.

ТХЫДЭДЖ Макризи зэритхыжымкіэ, мэжджытыр щІаухуам и щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэр суфий студентхэм папщіэ еджапіэ къызэіуахынырт. Дэфтэрхэм къызэрыхэщыжымкіэ, мыдрисэм щрагъэджэну я мурадт хьэнэфий мэсхьэбым щыщу еджакІуэ 50, шафихьийм щыщу -40; маликийхэм ящыщу - 15; хьэнбэлийуэ - еджакІуи 10. Къинэмыщ Гауэ, мыдрисэм хэтт тафсирымрэ хьэдисхэмрэ щадж, Къуріэныр гукіэ щызрагъащіэ, хьэнэфий мэсхьэбымкіэ ислъам хабээ зехьэкіэм щыхурагъасэ пэшхэр.

Зи гугъу тщІы мэжджытым хъыбар гъэщІэгъуэн къыдокіуэкі. Къызэрыщіэкіымкіэ, абы иубыд щіыпіэр ипэкіэ лъэхъуэщу щытащ икІи мэжджытыр езыгъэухуа сулътІан МуІэед абы гъэру исащ. Хьэпсым здисым, МуІэед цІэмрэ гъудэ-бадзэмрэ апхуэдизкіэ игу зэщагъэуати, тхьэ иіуауэ щытащ зэгуэр Мысырым тепщэгъуэр къыщы Іэрыхьамэ, а езыр щаlыгъ лъэхъуэщым и пlэ мэжджыт къригъэувэну.

ЖиІами трагъуэтэжащ. Мэжджытым динар 40000 текІуэдащ. Макризи къызэриІуэтэжымкіэ, абы илъэсиблкіэ елэжьащ ухуакіуэ 30рэ лэжьакіуэ къызэрыгуэкіыу 100-рэ. Ухуэныгъэр щаухыпар 1422 гъэращ, ауэ 1419 гъэм ар махуэшхуэ иращІэкІыу къызэІуахауэ щытащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и Муслъымэнхэм я ІуэхущІапІэм къыдитащ.

Спорт

псынщІэ,

яІэщ.

спорт

дэхэр

каратэ,

лыщхьэ теннис, иджырей

пятиборье, спорт бэнэкІэ,

атлетикэ хьэлъэ, футбол,

Іэпшэрызауэ, тхэквондорэ дэгухэм я тхэквондорэ. 2021 гъэм и щэкlуэгъуэм и

1-м ирихьэлІэу Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщу ка-

тегорие нэхъыщхьэ яІэщ тренер 30-м. иджыри тІум

япэ категорие къыхуагъэ-

фэщащ. Урысейпсо катего-

рие зиІэ судьяуэ ди рес-

публикэм ліыкіуиті щыіэщ,

япэ категорие цІыхуитхум

КъищынэмыщІауэ, мы

гъэм и япэ мазипщІым

къриубыдэу зы спортсме-

«Урысейм спортым дуней-

псо классымкІэ и мастер». ціыху 25-м къыфіащащ «Урысейм спортымкіэ и мастер», 397-р - спортым и

мастерым и кандидатщ,

къыхуагъэфэщащ

ANUELE LICANIE

Къэбэрдей-Балъкъэрым

СпортымкІэ и министер-

ствэм и унэм иджыблагъэ

гуфіэгъуэ зэіущіэ щекіуэ-кіащ. Министр Хьэсанэ Ислъам «Урысей Федера-

цэм спортымкіэ и мастер»

тхылъхэр яритыжащ Сомгъур Азэмэт (Іэпшэрыза-

уэ), Къущхьэ Іэмин (бокс),

УФ-м дзюдомкІэ спортым

и мастерым и кандидат

УНАФЭЩІЫР щІалэхэм

ехъуэхъуащ икіи жиіащ

иджырей цІэ лъапІэхэр

спорт ехъулІэныгъэшхуэхэм

хачэ япэ лъэбакъуэ хъуну зэрыщыгугъыр. «ИкІи, шэч

спортым дунейпсо классым-

кІэ и мастерым и тхылъхэр

фэттыну», - дыщІигъужащ

Хьэсанэм

Ди псэлъэгъухэр

ГЪУКІЭ-МЭРЕМКЪУЛ Маринэ:

Сыт щыІэ щІэблэм я гъэсэныгъэм нэхърэ нэхъыщхьэ?!

ЦІыхум и дунейр щыщІэщыгъуэм деж и хъуреягъми фіыгъэкіэ догуашэ. Абы гъэщіэгъуэну зыкъызэрыщіапхъуэтым езыми и гур егъэнщіыж. Нобэ фыхэд- гу лъыстащ. Ахэр гъащіэм къыхэкірэ гъэплъэнущ зы цІыху дуней дахэ, -Гъукіэ-Мэремкъул Маринэ и дунейм! Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым адыгэбзэмрэ литературэмкіэ и къудамэр къиухащ, Налшык щыІэ хэм сызыхуаша гупсысэхэм къатехъукlаи «УСПЕХ» школым адыгэбзэмкІэ и егъэ- яхэтщ. ГъащІэм куэдым ущрохьэлІэ. НэджакІуэщ. Маринэ тхакІуэщ. И Ізда- гъуэщІхэм мыхьэнэ зрамыт зы Іуэхугъуэм къэщіэкіхэр республикэм къыщыдэкі газетхэмрэ журналхэмрэ къытохуэ. И *Іэщіагъэм теухуа гупсысэ щіэщыгъуэ*- піэм нэпхьэсын щіыбодзэри, къызэрохэм, и творческэ дунейм фыхэтшэну ди тІэпІыкІ. Языныкъуэхэм деж си тхыгъэм

- Маринэ, сыт уи ІэщІагъэр фІыуэ уэзыгъэлъагъур?

Сабийхэм уадэлэжьэныр, щІэ гуэрхэм хуэбгъэсэныр тыншкъым. ЕгъэджакІуэ Іэщіагъэм щэху Іэджи хэлъщ, ауэ нэ-ЩІэныгъэ уиІэу абыкІэ еджакІуэхэм уазэрыдэгуэшэн хэлъэт абы дыщІымыгъужмэ, мащіэщ къохъуліэнур. УегъэджакІуэным гуапагъэ хэплъхьэн хуейщ. Сэ сабийм бгъэдэслъхьэ щІэныгъэр дэслъагъужмэ, дэрэжэгъуэ къызет.

Пэщіэдзэ классым щіэсхэри нэхъыжьы Іуэхэри ибогъаджэ. Анэдэлъхубзэр тыншу къагъэјурыщіэрэ ди щіэб-

- Ди жагъуэ зэрыхъущи, дызэрыхуей дыдэм хуэдэу адыгэбзэр яlурылъкъым къыдэкlуэтей щlэблэм. Псом хуэмыдэу къалэдэс сабийхэм. Сэ езгъаджэ цІыкІухэм я гугъу сщІынщи, анэдэлъхубзэм хуэмышэрыуэ яхэтми, абыхэми яфІэгъэщІэгъуэнщ бзэм и Іуэхур. Лъэпкъ тхыдэм, бээм теухуа гуэрхэмк экъндызохьэх. Сыщызэпсалъэмэ, сабийри абы ирипсэлъэ- гуащ о къихь себлэжынукъым. нущ, фІыуэ илъагъунущ. Согушхуэ, - унэ лэжьыгъэ естам нэмыщІ, «нобэ нанэ (е

Адыгэбзэр, адыгэ хаб-зэр, щэнхабзэр хъумэным

«Адыгэ дуней» лъэпкъ

фондым мазищ и пэкІэ

къызэригъэпэща «Сыринэ» ныбжьыщІэ театр-студием хэтхэм япэ лъэба-

ТЕАТР ЩІыныр къыхэ-

зылъхьахэм я мурад нэ-

хъыщхьэри къалэн зыша-

щІри анэдэлъхубзэр хъумэ-

нымрэ абы зегъэужьы-нымрэщ. Аращ ар

адыгэбзэкІэ ягъэлэжьэну,

спекталхэр анэдэлъхубзэкіэ

утыку кърахьэну щіаубзы-

цІэр зезыхьэ Адыгэбзэ Ха-

сэм зэпеуэ зэмылІэужьы-

гъуэхэм къадэкІуэу, илъэси-

тхум къриубыдзу фести-

валхэр къызэригъэпэщащ.

къыщыгъэлъэгъуа

адыгэбзэкІэ яхуитхыну.

ХьэтІохъущокъуэ Къазий и

къуэхэр яч.

лэжьыгъэр теухуа

дадэ) и гъусэу зэзгъэщІащ» жиІэу сабийм усэ цІыкІухэм е ІуэрыІуатэм щыщ гуэрхэм сыщрагъэда уэм деж. Апхуэдэу куэдрэ сагъэгуфіэ пэщіэдзэ классхэм щіэс цыкіухэм. Нэхъыжьыіуэхэм нэхъ яфіэгъэщІэгъуэну гу лъыстащ тхыдэм щыщ Іыхьэхэм, абыхэм нэхъ щІоупщІэ. Сэри апхуэдэ Іэмалыр блэзгъэкІыркъым - дызэгъусэу дытопсэлъыхь, езыхэм я Іуэху еплъыкІэми сыкІэлъоплъ.

- Уи творчествэм и гугъуи дыгъэщІыт.

Сыт абы къежьапіэ хуэхъуар?
- Сышколакіуэу тхэн щіэздзащ. Усэ ціыкіухэр, рассказ кіэщіхэр стхыуэ къезгъэжьат. Зэзгъэлъагъуи езгъаджи щы Іэтэкъым. Пэжщ, зэзэмызэ школым зэпеуэ гуэрхэр щекІуэкІмэ, къыщызгъэлъагъуэ щыіэт. Школыр къэзуха нэужьщ си рас-сказхэмрэ новеллэхэмрэ журналхэмрэ газетхэмрэ къытехуэ щыхъуар. Ар зи фІыщІэр тхакІуэ Хьэх Сэфарбийщ. ТхакІуэ, усакіуэ ныбжьыщіэхэм папщіэ къызэригъэпэща «Шыхулъагъуэ» литературэ хасэм ар къыщыддэлэжьат.

Маринэ, уи тхыгъэхэм соджэри, гупсысэ щіэщыгъуэ уиіэщ. Уи сюжетхэм хьэмэрэ...

- Упсэу, си гуапэщ. Си рассказхэр нэхъыбэу художественнэ тхыгъэщ, зыщІыпІэ щызэхэсха Іуэхугъуэ е къэхъукъуащІэ гуэргупсысэ гъэщІэгъуэнхэм ухуашэнкіэ хъунущ. Апхуэдэ зы гупсысэ кlапэр тхылъымсюжет хуэсшІынури зэрезгъэухынури сымыщІзу къызогъажьэри, езыр-езыру зешэщІ

- Сыт литературэр уэрк**і**э?

- Литературэм мыхьэнэшхуэ иІэщ. ЩІэблэм и гъэсэныгъэр абы къыгуэхып э имы-Ізу епхауз къызолъытэ. Сыт щыІз щІзблэм хъыщхьэр сабийр фіыуэ плъагъунырщ. и гъэсэныгъэм нэхърэ нэхъыщхьэ?! Дышыціыкіум шышіэдзауэ емрэ фіымрэ зэхэдгъэкІыу дрегъасэ литературэм, хьэлщэн куэд абы къыхыдох. Уеблэмэ языныкъуэ художественнэ тхыгъэхэм хэт лІыхъужьхэр апхуэдизкіэ тпэгъунэгъу мэхъури, абыхэм задыдощІ, куэдрэ щапхъэу

- Студент гъащІэм сыт къыхэпха?

Фіыгъуэ куэд: щіэныгъэ, ныбжьэгъугъэ, гукъэкІыжхэр... Къыздеджахэри ди егъэджакІуэхэри гуапэу си гум илъщ. Егъэджакіуэфі, щіэныгъэлі лъэщхэм драгъэджащ, ди насып кърихьэкІри. Дэтхэнэми фіьщіэ хузощі, дунейм ехыжахэри яхэтщи, Тхьэм псапэу къаритыж дэ къыда-

- Уи мурадхэм дыщыбгъэгъуэзэн?

- Си тхыгъэхэр щызэхуэхьэса тхылъ дущогуфТыкТ адэ-анэхэмрэ адэшхүэ-анэш- нейм къытезгъэхьэну сыхуейщ. Абы мы хуэхэмрэ сабийм и бзэм зрагъэужьыну зэманым солэжь. Си ІэнатІэм и гугъу щеліаліэм деж. Унагъуэм анэдэлъхубзэкіэ сщіымэ, ари гурэ псэкіэ къыхэсхащи, си

Епсэльар ГУГЪУЭТ Заремэщ. Тъуэ хуэхъуар абдежым, Че- Іэмэпсымэ къамыгъэсэбэ-

Шэнхабзэ

Къэралым и командэ къыхэхам и къэкІуэнухэр

мандэ къыхэхам и резер- нэтlауэ Къэбэрдей-Балъ- лlэужьыгъуэ

Урысей Федерацэм и ко- выр гъэхьэзырыным хуэу- къэрым къыщащтащ спорт ящыщщ бокс, бгы-лыжэ

14.

Абыхэм спорт,

разрядым и мар-КЪЭХЪУН Бэч.

ягъэзэщІащ япэ

Пасэрей мэуэтхэм шыкъухэм. Археолог я псэуалъэ

Дон Іус Ростов щыла- ховымрэ Седовымрэ я жьэ, Щэнхабзэ мыхьэнэ ціэхэр зезыхьэ уэрамхэм зиіэ фэеплъхэр хъумэ- я зэпылъыпіэм, унэ зэтенымкіэ комитетыр щы- тыщіэхэр щыдращіенну зэхьэт тохъуэ иджыблагъэ рызагъэхьэзырырщ. къалэм мэуэтхэм къа- ухуэныгъэ лэжьыгъэхэм щізна тхыдэ фэеплъхэр щіидзэнукъым іэщіагъэлікъызэрыщагъуэтыжам. А хэм ахэр зытращіыхьыну хъыбарыр щэкlуэгъуэм щlым и лъабжьэм тхыдэ и 8-м хэlущІыІу ищіащ щыхьэту щіэлъыр зэхамы-«Donday» интернет хэщlа- гъэкlayэ.

ФЭЕПЛЪ къыщІэхыпІэхэм Іэщіагъэліхэм щэкі къым, ауэ щыхъукіэ Стазэрызэlуащэ Іэмэпсымэ- ниславскэм и цІэр зезыхьэ хэр, ятІэм къыхэщІыкІа вакъэ къупхъэхэр, щхьэлым ещхь мывэ хьэдзэтхъунщІхэр къыщагъуэтыжащ. Куэд налкъутналмэсхэр къыщамэхъу бдзэжьейхэмрэ псэущхьэхэмрэ я къупщхьэу къыщІахари.

Къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэр Дон Іус Ростов Чеховымрэ Седовымрэ я цІэхэр зезыхьэ уэрамхэм я зэпыкіэм щегъэжьауэ щокіуэкі. Абдеж дыдэращ зыхуэзэр «Ростовское городище» зымэуэт лъэпкъхэр щыпсэ- къагъуэтащ.

Апхуэдэу щІэгъэхуэбжьа- плъыжьым хэр екіуэкіыным щхьэусы- щынхэм,

Зи гугъу тщІы фэеплъ гъэтІылъыпІэр иджыри фіыуэ яджахэм ящышуэрамым 2017 - 2018 гъэхэм къыщагъуэта кхъэлъахэм мэуэт къулейхэм къащІэна хауэ щытащ.

Мы гъэм археологхэм Ростов къалэкум щыщІапщытыкІащ метр минитІ зэбгъузэнатІэм нэсын щІы Іыхьэ. ІэщІагъэлІхэм иджы къащІащ къагъуэтыжа мэлъыпІэм деж гъэмахуэм и уэт псэуалъэжьым япэм зэрыхуагъэфащэу щытам нэхърэ нэхъ щіыпіэшхуэ иубыду зэрыщытар. КъинэфІаща пасэрей псэуа- мыщІауэ, Дон Ипщэм деж лъэжьри. А щІыпІэм ди щыпсэуа а пасэрей лъэплъэхъэнэм и япэ ліэщіы- къыжьым и фэеплъхэр адыгэхэри, гъуэм Псыжь къи эпхъук а щызек у эпъапсо 70-м носи лъопкъхори. Трабзон ще-

Абыхэм ущрохьэлІэ къыхэщІыкІа, уэ къэхутэныгъэ лэжьыгъэ- лэч плъыжькІэ ла кхъуэкхъуэщыныщІ

пу ящіа ятіэхэкі хьэкъу-

Археолог гупым жаlэ: «Зыхуэбгъадэ хъун щымыІэ фэеплъщ псэуалъэжьхэм я зым къыщыдгъуэта, ятІэм къыхэщІыкІа вакъэ къупхъэр. Мыбдеж исахэр нэхъыбэу зыхэпсэукІар мэкъумэшымрэ Іэш гъэхъчнымрэщ. Ахэр бдзэжьей ещэу зэрыщытам и щыхьэтщ бдзэжьейхэмрэ псэущхьэхэмрэ я къупщхьэ куэд, мывэм къыхэщІыкІа хъыр зэрыхадзэ мывэхэкІхэм үзэрырихьэлІэм. Абыхэм яхэтыжщ мывэм къыхэщІыкІа, Іэкіэ хьэдзэхэр зэратхъунщі Іэмэпсымэри».

Къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэр щэкіуэгъуэм и кіэ пщІондэ екіуэкіынущ.

Мэуэтхэр адыгэхэр къызытехъукla лъэпкъыжьхэм язу зэрыщытым щІэныгъэм куэд щауэ шэч къытрихьэжыркъым. Фигу къэдгъэкІыжынщ акаде-мик Арутюнов Сергей и псалъэхэр: «Нэхъ мащІэ дыдэу илъэс 3000 хъуауэ адыгэхэр Кавказым щопсэу. Илъэс 3000 и пэкІэ абыхэм я хэкум Трабзон щегъэжьауэ Ростов нэс къызэщІиубыдэрт, Къухьэ-Куржыри «Адыгэхэр» щыжысІэм деж абы хызогъэубыдэ абхъазабхъаз-абазэ гъэжьауэ Ростов нэс, КъухьэпІэ Куржыри хэту, япэрей адыгэ лъапсэу шытащ».

ЧЭРИМ Марианнэ.

диновым, Торосян, Белоусовым, Бэчбо, Джанелидзе.

блэкІам «Спартак-Налшыкым» къригъэблэгъащ Ново-Гъэ джэгугъуэм хыхьэ иужьрей зэlущlэр хьэщlэхэм

штрафнойм пэмыжыжьэу Ольмезовым хабзэр къызэпиудащ. Абы къыпэкІуэу «Спартак-Налшыкым» и футболистым судьям дагъуэ къыхуищащ икіи «Черноморец»-р штрафнойм къеуэну хуит ищащ. Хэгъэрейхэм ягъэува «блыным» пхрылъэта топым Антиповым къригъэгъэзащ. Япэ Іыхьэм щыщу дакъикъэ пщыкіутху дэкіауэщ налшыкдэсхэм я джэгукіэр щызэтрагъзувар. Ди щіалэхэм я

гъуэм дыхьэ топым хьэщ эхэм я гъуащхьэхъумэхэм ящыщ зым къригъэгъэзащ. Зэlущlэм и Іыхьэ щанэр дэкlауэ «Черноморец»-м къы

зэригъэпэща контратакэм хэту хьэщ эхэм Антиповым и дагъэкІауэ къэзылъыта судьям хибжакъым.

Япэ Іыхьэм и кізухыу гъуащхьэхъумэхэм яіэщіэкіа Сын-

дыкур зэуа топыр гъуэм щхьэпрылъэтащ. Загъэпсэхуу къихьэжа нэужь «Спартак-Налшыкым» и ебгъэрыкІуэныгъэхэм пищащ. Штрафнойм щихьэм топыр къызыІэрыхьа Хьэшыр Алан хьэщІэхэм я гъуащхьэхъумэхэм къапекіуэкіри, гъуащхьэтетым хуэзанщіэ хъуащ. Абы щыбгъэдыхьэм ди щалэр лъэщу топым еуащ, арщхьэкіэ гъуэм щхьэпрылъэтащ. Куэд дэмыкіыу Дэхъум топыр хуигъэжащ штрафнойм ихьэ Черткоевым. Дато ар Бэчбом и лъэныкъуэмкіэ къыхитэжащ, арщхьэкіэ иужь-

ТекІуэныгъэ къахуэзыхь топ закъуэр шыдагъэкІа зэІу-

шэныгъэкІэ иухащ. Епщыкіубгъуанэ джэгугъуэм и адрей зэіущіэхэм мыпхуэдэ бжыгъэхэр къарикІуащ: «Анжи» (Мэхъэчкъалэ) - СКА (Дон Іус Ростов) - 0:0, «Дружба» (Мейкъуапэ) - «ТІуапсы» (ТІуапсы) - 1:0, «Легион-Динамо» (Мэхъэчкъалэ) - «Биолог-Новокубанск» (Прогресс) - 1:0, «Кубань-Холдинг» (Павловская) - «Динамо» (Мэхъэчкъалэ) - 1:0, «Алания-2» (Владикавказ) - «Ротор-2» (Волгоград) - 2:2, «Чайка» (Песчанокопскэ) - «Динамо» (Ставрополь) - 7:0.

ІущІэнущ абы и «ЕсэнтІыгум».

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым

НыбжьыщІэ театрым и япэ лъэбакъуэхэр

Абыхэм республикэм и курыт еджапіэхэм я гъэсэнхэм театр теплъэгъуэ хьэлэ- Шэджэм къалэм и курыт мэтхэр жыджэру щагъэлъэ- еджапІэ №1-м и гъэсэнхэр. гъуаш. Педагогикэ шІэны-Театр студие емыкіуэліа гъэхэм я кандидат, «Адыгэ ныбжыьщ Тэхэм спектаклым дуней» лъэпкъ фондым и мазитікіэ зыхуагъэхьэзыунафэщі Хьэціыкіу Раерэ ращ. Ар щіалэгъуалэм апэкономист, жылагъуэ лэ- хуэдизкІэ ягу дыхьати, пьежьакіуэ Къып Гупсэрэ куэд сэм хэт ліыхъужьхэм я ціэщауэ иригузавэрт балигъ хэмкіз зэджэжырт. Спектакпьесэхэр еджакіуэхэм зэра- лыр щагъэувыну піалъэр гъэувым, сабийхэр абыхэм щхьэусыгъуэ гуэркіэ къызэзэрыщыджэгум. Абы ехьэ- пыудри, актёр ныбжьыщІэлlауэ зыхуагъэзащ «Горянхэм ядэлэжьэну режиссёр ка» журналым и редактор Къанкъул Ислъам къыхуанэхъыщхьэ, усакіуэ, драма- гъэкіуащ. Лэжьыгъэр япэу тург Къаныкъуэ Заринэ, утыку зэрыщагъэлъагъуэу, иджырей щІалэгъуалэм я ар ціыхухэм ягу дыхьащ зыгъэпlейтейхэр икІи «Сыринэ» ныбжьыщІэ пьесэ театр-студиер къызэдгъэпэдыгэбзэкІэ яхуитхыну. — шыну мурад тщІащ, - жеІэ - СызэреплъымкІэ, Зари- ХьэцІыкІу Рае. - Кэнжэ нэ и «МафІэгу» пьесэр къе- къуажэм ЩэнхабзэмкІэ и сабий студием и унафэщІ гъуэщ. Ди жагъуэ зэры- ахэр зэреджам щыхьэт хъуліащ. Абы щыджэгуащ унэм и унафэщі Мамий На-

фисэтрэ абы и къуэдзэ Балэ Людмилэрэ фІыщІэ яхуэфащэщ я утыкур хуит къызэрытхуащІам, лъэпкъ щэнхабзэм и зыужьыныгъэм хъуэнымкІэ. Апхуэдэу театзэрыхуэлажьэм папщІэ. ФІэщыгъэ зыбжанэ Заринэ лэр зэроцІыху, ныбжьэгъу къыщыхилъхьэм, занщІзу «Сыринэр» къыхэсхащ. Дыщогугъ театрыщІэм сабийхэм адыгэбзэр щагъэбзэ-Іэмэпсымэр зэрыбзэрабзэм

«Сыринэ» театрым и реціэр зезыхьэ Урыс къэрал адыгэми ди къалэнщ зыкэ театрхэм зыщезгьэпдрамэ театрым и артист лъэпкъ щэнхабзэм хэлъикІи режиссёр, республикэм и театр лэжьакІуэхэм я зэгухьэныгъэм хэт, «Маска» зэрыкІуэдыжынур гурыІуэ-Къанкъул Ислъам студием хъунщи, адэ-анэ куэдым я техъуэ тхылъ икіи ар къа-

екіуаліэхэм ядригъэкіуэкі дерсхэр яхуощхьэпэ гурыхуагъэм зиужьынымкіэ, я зэфіэкіым хагъэрым щызэхуэс щІалэгъуазэрогъэхъу.

«Сыринэ» театр-студием и режиссёр лэжьыкъыщысхуагъэфасытехъуащ. Ди щІэблэм я жиссёр, Горький Максим и си фІэщ мэхъу. Дэтхэнэ зы ныбжьыщ Іэхэм Урыс, Мухьэныгъэ хуэтщІыну. Бзэр тфІэкІуэдмэ, лъэпкъыр ды-

бынхэм анэдэлъхубзэр яІэя пызыгъэху Тэмэпсымэхэр иджыпсту Іэпэгъу хуащі. Ди Іуэхущіапіэм щіэблэм анэдэлъхубзэм хуригъэщ ыну дыщогугъ, театрыр - цІыхухэр зэпызыщІэ, бзэр зэрырагъэфіакіуэ Іэмалщ. Иджыпсту актёр ныбжьыщІэ 13 диІэщ гъуазджэм и щэхухэм зырэбзэну, сыринэ макъамэ щэм, занщІэу абы арэзы хагъэгъуазэу. Республикэм и район, къалэ зыбжанэм зэфІэкІымрэ ди лъэпкъым къикІыурэ ахэр студием и къэкІуэнур зэрыфІымрэ къокІуалІэ. Иджыблагъэ

> Студиер къыщаухкІэ абы екІуалІэхэм иратыжынущ

> лъыхьащ, - жеІэ Къанкъул

Ислъам.

епха еджапІэ щыщІэтІысхьэкіэ. Театрым екіуаліэхэм щыщ зы хъыджэбз режиссёр ІэщІагъэм щІо-хъуэпс. «Сыринэ» театр-студием папщІэ Къаныкъуэ Заринэ итха «Унащхьэ» къыщыгъэлъэпьесэм гъуащ еджакІуэхэм я гъащіэр, ахэр зыгъэгузавэ Іуэху зэІумыбзхэр. - НыбжьыщІэ театр ди зэ-

маным къызэбгъэпэшыну мытыншми, къыдэхъулlауэ къыдолъытэ. Щалэгъуалэм сахуэтхэну сфіэфіщ икіи ар жэуаплыныгъэ ин зыпылъ Іуэхущ, - жеІэ Къаныкъуэ Заринэ. - «Адыгэ дуней» лъэпкъ фондым сабийхэм яхуэгъэза пьесэхэр щызэхуэхьэса тхылъхэр къыдигъэкІыну и мурадщ, школ библиотекэхэм яхуигуэшын папщІэ. Сэри студиер ещанэ пьесэкІэ къэзгъэгугъащ.

Театр-студием екІуалІэ щІалэгъуалэм (Мер Адисэ, Лэгъун Амир, Гъубжокъуэ Линэ, Хъуромэ Дамир, Шэшэн Нарсанэ, Нэзрэн Самирэ, Пекъу Къантемыр, Шопагуэ Лианэ, ШэрыІужь Камиллэ, Щэрдан Идар, Хьэтыкъуэ Камиллэ, Гумэхэ Камиллэрэ Алинэрэ, Быдэ Гуащэхъан) мыгувэу Адыгэ, Къэрэшей-Шэрджэс республикэхэм, ди лъэпкъэгъу куэд щыпсэу Тырку щІыналъэм зыщрагъэплъыхьынущ.

ТЕКІУЖЬ Заретэ.

ЛІупым и топым текІуэныгъэ къытхуехь

«Спартак-Налшык» (Налшык) - «Черноморец» (Новороссийск) - 1:0 (1:0). Налшык. «Спартак» стадион. Щэкіуэгъўэм и 19-м.

Судьяхэр: Иванников (Ставрополь), Охрименкэ (Мей-

къуапэ), Тюмидов (Элиста) «Спартак-Налшык»: Антипов, Дэхъу, Молэмусэ, Сындыку, ЛІуп, Бэчбо, Ольмезов, Черткоев (Белоусов, 77), Хьэныр, Торосян, Жангуразов (Мэкъуауэ, 73).

«Черноморец»: Фролкин, Хьэгъур (Абдокъуэ, 63), Кириленкэ, Джамалутдинов, Курбанов, Антонов, Гыстаров (Будагян, 80), Климов, Панамарёв (Крюков, 80), Чалый (Джанелидзе, 66), Матюшенкэ (Белов, 80).

Топыр дигъэкіащ: Ліупым, 33 (1:0) пенальтикіэ. Дагъуз къыхуащіащ: Ольмезовым, Дэхъум, Джамалут-

УРЫСЕЙ Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым и Япэ гупым щекіуэкі зэхьэзэхуэм хыхьэу мэрем российск и «Черноморец»-р.

жыджэру къыщіадзащ. Епліанэ дакъикъэр екіуэкіыу ди

ебгъэрыкІуэныгъэм хэту топыр къызыІэрыхьа Черткоевыр штрафнойм щихьэм ар зыlэщlигъэкlащ. Къыкlэлъыкlуэу бжыгъэр къызэІуихыну ІэмалыфІ дыдэ иІащ Хьэшырым. Гъуашхьэтетым къыпекІуэкІри, ар лъэщу еуат, аршхьэкІэ

гъуэм топ дагъэкlащ, арщхьэкlэ ар хабзэм къемызэгъыу

«Спартак-Налшыкыр» нэхъапэми хуэдэу жыджэрт. Ди щіалэхэм я ебгъэрыкіуэныгъэм хэту ипэкіэ кіуатэ Жангуразовым иІыгъ топыр Бэчбом хуигъэжащ. Иужьрейр зы-ІэщІэкІ «Черноморец»-м и гъуащхьэхъумэм хабзэр къызэпиуду фіэкіа ар къыхуэгъэувыіакъым - пенальти. Ар іззэу игъэзэщіащ Ліупым - 1:0.

рейр щхьэкіэ зэуа топыр штангэм блэлъэтащ.

щІэм и иужьрей дакъикъэхэр «Спартак-Налшыкым» и теп-

КъыкІэлъыкІуэ джэгугъуэр «Спартак-Налшыкым» ЕсэнтІыгу щригъэкІуэкІынущ. 2022 гъэм и гъатхэпэм и 7-м ар

ЖЫЛАСЭ Замир

и нпэ гупым зэхьэзэхуэр зэрыщектуэктыр										
	Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	Ο.			
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.	СКА «Чайка» «Динамо» Мх. «Форте» «Анжи» «Кубань-Холдинг» «Черноморец» «Спартак-Налшык» «Легион-Динамо» «Тіуапсы» «Динамо-Ставрополь» «Мэшыкъуэ-КМВ» «Биолог-Новокубанск» «Ротор-2» «Дружба» «Алания-2» «Есэнтіыгу»	18 18 17 18 18 18 18 18 18 18 18 18 18 18 18 18	14 131210 988 6 665555431 1	2 346354 8 63544464 1	2 221656 4 698981993 16	32-10 44-10 32-9 30-13 25-14 20-16 30-20 18-12 22-13 19-24 23-27 27-27 23-22 17-31 12-27 15-52 8-70	44 42 40 36 39 28 26 24 20 19 16 15 7 4			

УнафэщІ-редактор ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэ

Редколлегием хэтхэр:

Жыласэ Заурбэч (редактор нэхъыщхьэ), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ЩхьэщэмыщІ Изэ.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкIэ-42-57-59; шэнхабзэмкIэ-42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ - 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэкІакІуэхэм - 42-21-88; корректорхэм

42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм - 42-26-41; сурэттеххэм -42-75-78, 42-63-64.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту шыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ Гэныгъэхэмк Гэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10 Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и

хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Дыщэк Соня, корректорхэу Инэрокъуэ Азэмэт (3, 4-нэ нап.), Нэужьокъуэ Заирэ (1, 2-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Маринэ, Ныр Саидэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жаннэщ.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Индексыр П 5894 • Тираж 1.849 • Заказ №2608